

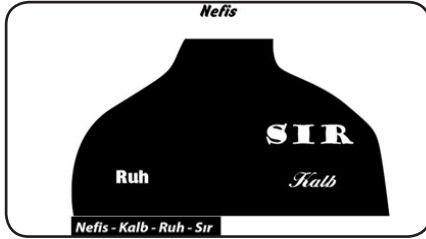
İçindekiler

Beşeriyetin İhtiyaçları İlim ve Kur'ân-ı Kerîm
Abdullah DEMİRCİOĞLU / 2

Gönül Dokuyan Bir Güzelin Huzurunda
Yusuf SELİM / 8

Nefis - Kalb - Ruh - Sır
Prof. Dr. Dilaver GÜRER / 10

İmam Azam'ın Talebesi Dâvûd et Tâî (k.s)
Prof.Dr. Mustafa Kara / 16

Beşeriyetin İhtiyaçları İlim ve Kur'ân-ı Kerîm
Abdullah DEMİRCİOĞLU / 2

Gel Seninle Dost Olalım!
Zülcenâheyn / 7

Gönül Dokuyan Bir Güzelin Huzurunda
Yusuf SELİM / 8

Nefis - Kalb - Ruh - Sır
Prof. Dr. Dilaver GÜRER / 10

Mürşid Kimdir?
Serkan ZEYBEKER / 12

İmam Azam'ın Talebesi Dâvûd et Tâî (k.s)
Prof.Dr. Mustafa KARA / 16

Yâ Sabûr (cc)
İsa ÖZİNAN / 18

Yola Düşüp Dost'a Gitmek / 2
Mustafa TATÇI / 20

Dobra Dobra mıyız? Yoksa Kalp Kırıcı mıyız?
Ayşegül SAYIN / 22

Cenâb-ı Allah'ı Sesli Zikir (Cehri Zikir) - 3
Zül-Cenâheyn / 24

Misyon, Vizyon ve Aksiyon Sahibi Olmak
Prof.Dr. Ali AKYÜZ / 26

Duymak ve Dinlemek
Ayşe DEMİRCİOĞLU / 28

İhtilaf mı, İbret mi?
Dr. Zafer TORTUM / 30

Tohumu Ektik, Çıkmazsa Toprak Utansın!
Yalçın ALBAYRAK / 32

İslâm Kardeşliği Ve Ümmet Olma Bilinci
Dr. Abdülkadir MACİT / 34

Yunus Emre'den / 37

Evlatlarımıza Karşı Yükümlülüklerimiz?
Yeşim Gezmiş TORTUM / 38

Zülfüyâre Dokunmak
Hakki Yaşar BULUT / 40

Dîvân-ı Kebîr'den / 43

Benî Âdem'in Efendisine Şiirlerin Efendisi Olan Na'tlar - 10
Tufan ATMACA / 44

Ankâzâde Köstendili Halil Efendi'nin Tûti İhsan Efendi'ye 10. Mektubu / 46

Aşk Girince Kapıdan Akıl Çıkar Bacadan
Ensar GÖK / 48

Beşeriyetin İhtiyaçları İLİM ve KUR'ÂN-I KERÎM

Abdullah DEMİRCİOĞLU

Müslümanlar olarak bizlerin Kur'ân-ı Kerim ile âşina olmamız daha küçükken başlar. Doğunca ilk defa kulaklarımıza ezan okunmuştur. Annelerimizin babalarımızın ağızlarından ilk duyduğumuz şeyler Kur'ân-ı Kerim'in ayetleri olmuştur.

İlkbaharda kuşların cıvı cıvı ötüşü gibi bizlerin köyümüzde, şehirlerimizde, mahallelerimizde cami imamlarının karşısına geçip ilk hecelediğimiz sözler Kur'ân-ı Kerim'in mübarek lafızları olmuştur.

Aklımız erer bir yaşa geldiğimizde hastalarımızın başında Kur'ân-ı Kerim'in okunduğunu gördük. O zaman bunu o çocuksu düşüncelerimizle anlamaya çalıştık.

Sessiz bir gemi gibi, misafirhane olan şu dünyadan omuzlar üzerinde taşınan tabutların durak yerleri olan kabirlerde, üzerlerine serin serin topraklar örtülürken Yâsînler okunduğunu ibretlerle gördük.

Doğuşumuz Kur'ân'la başlayıp, ölüşümüze kadar

muhtaç olduğumuz Kur'ân-ı Kerim...

İşte ona her an ve her zaman muhtacız. Bu yazımızın da konusu bu;

Beşeriyetin ihtiyaçları ve Kur'ân-ı Kerim...

Kur'ân-ı Kerim Cenâb-ı Allah'ın kelâmıdır. O kitabın büyüklüğünü de yine en iyi o anlatmaktadır.

"Ne yücedir O Allah ki, bütün âlemlere bir nezir olsun diye kuluna furkanı indirmişti." (Furkân sûresi, 1)

Bu indiriliş hemen bir anda olmamıştır. Kur'ân ayetleri yavaş yavaş zaman ve zemine göre peyderpey nazil olmuştur.

İsterseniz buna kısaca bir göz gezdirelim.

Cenâb-ı Allah'ın birçok Peygamberlerine gönderdiği Mekke şehri ve bu şehir de ilk mabed olarak tesis edilen Kâbe. O devirde içi putlarla dolu.

Her yerde olduğu gibi şehirde de huzur kalmamış. Ahlâksızlığın her çeşidi mevcut olan bu peygamberler

şehri, kendisini bu rezaletten kurtaracak olana bağrını açarak intizar etmektedir.

İmandan mahrum olan insanın ne kadar acayıpleştğine bakınız!

Kâbe'de 360 tane put ve bu putlara kurtarıcı bir ilâh gözüyle bakıp tapınan bir sürü insan!

Bu zavallıların hallerine acıyan, gülünç vaziyetlerine ibretlerle bakan bunun için geceleri uykuları kaçan ve senenin muayyen günlerinde bir aylık inzivaya çekilen Hz. Muhammed (s.a.s.)...

O mağarada ibadetle meşgul olur, ibadetten sonrada tefekküre dalardı. Böyle bir halde iken O'na Cebrail (a.s) gelerek **"Oku!"** demiş, O da titrek bir sesle **"Ben okuma bilmem!"** demişti. Bunun üzerine melek onu kucaklayıp şöyle yukardan aşağıya takati kesilinceye kadar sıktı ve tatlı bir ahenkle:

- **Oku**, dedi.

- **Ben okuma bilmem**, diye cevap verdi. Sesin sahibi yine aynı şekilde onu baştan aşağıya bir sıktıktan sonra,

- **Oku**, dedi. Üçüncü defasında:

- **Ne okuyayım**, deyince meleğin sesi yükseldi.

"Oku, yaradan olan Rabbinin ismiyle oku! O, insanı kan pıhtısından yarattı. Oku, kalemlle öğreten Kerîm Rabbin aşkına oku! O insana bilmediklerini öğretti." (Alak sûresi, 1-5)

Hız. Peygamber de aynı kelimeleri tekrarlardı. İşte Yüce Kitabımızın inişinin başlangıcı böyle olmuştur.

Kur'an'ın tabiriyle eşref-i mahlûk olarak yaratılan insanoğlunun birçok ihtiyaçları vardır. Yemeye, içmeye, dinlenmeye, neslini devam ettirebilmesi için evlenmeye ve insanların arasında muamelelerini sağlıklı biçimde yürütmeye muhtaçtır.

Bu sebepledir ki hayat ile Kur'an'ın sıkı münasebetleri vardır. Dünyada insanca yaşamak isteyenler, kalplerini ve kafalarını Kur'an'ın nuruyla nurlandırmak mecburiyetindedirler.

İnsanın şu sorulara cevap vermesi lâzımdır.

* Bu cihan nedir, buraya nereden ve ne için geldim?

* Şu ömrün hakikati ve mahiyeti nedir, bunun sonu ne olacaktır?

* Başlarımıza niçin ölüm fırtınası kopuyor. Toprak altına yapılan bu sevkîyatın manası nedir?

* Hakiki saadete götüren ve bunu temin eden şey nedir?

* Yani, kimin nesiyim, nasıl yaşamalıyım, ne için ölmeliyim?

İnsanların ihtiyaçları başlıca iki çeşittir.

1. Maddi ihtiyaçlar, bedene ait olanlar
2. Manevi ihtiyaçlar, ruha ait olanlar

İnsan bu ihtiyaçlarını tatmin etmek ister. Bu bakımdan tatmin olunma keyfiyeti, insanın ilk ve son hayat ihtiyacıdır. Çünkü insan için hakiki saadet aklen, hissene ve bedenlen tatmin olunmasında gizlidir.

Akıllar itikadî hakikatlerle, hisler ahlaki güzelliklerle, bedenler şer'i ahkâm nurlarıyla itmi'nan kazanır.

Bu Kitâb-ı Mübîn insanlığın her ihtiyacına cevap verecek bir özelliğe sahip olarak indirilmiştir. İçinde bulunduğumuz şu ortamda şikâyet edilen hususlar çok olmasına rağmen, şu kısa yazımızda sadece bir kaçına işaret ederek Kur'an-ı Kerîm'in getirdiği çareleri görelim.

Anarşi ve Adam Öldürmeler

Dinimiz insana ayrı bir yer ve kıymet vermiştir. Başkasının kanı, malı, namusu her türlü tasalluttan korunmuştur.

1. Anarşi, adam öldürmek
2. Faiz
3. Alış-verişte doğruluk, birbirini aldatmamak
4. Zina, ahlâksızlık
5. İçki, kumar
6. İyi komşuluk münasebetleri tesis etmek
7. Yalan iftira ve dedikodu

Kur'ân-ı Kerîm tilavet etmek, Cenâb-ı Allah'a yaklaştıran en sevimli ibadetlerden olup okuyanın bundan gerektiği gibi bir fayda temin edebilmesi için bazı âdâblara uyması, güzel sıfatlarla bezenmesi lazımdır.

Bunlar da:

1. Gusül abdesti olması icap edenin gusletmesi, abdesti olmayanın abdest alması gerekir. Abdestsiz olanın ezberinden okumasında veya açık bulunan Mushaf'a elin değdirilmeden okunmasında bir beis yoktur.

Cünüb olan erkeğe ve hayız olan kadına Kur'ân-ı Kerîm okumak haramdır. Velew ki bir ayet bile olsun okunamaz. Yalnız bunların Kur'ân-ı Kerîm'e el değdirmeden sadece bakmaları caizdir.

2. Misvak kullanmak. Ağızlar Kur'ân-ı Kerîm okunan mahaller olduğu için temiz tutulmalıdır. Efendimiz (s.a.v.):

"Sizin ağızlarınız Kur'ân okumak için yollardır. O yolları misvak ile temizleyin" buyurmuşlardır.

3. Kur'ân okurken kible cihetine yönelmek ve en iyi elbisesini giymek, güzel kokulardan sürünmek, huşu ve vakar içinde oturmak. Ama bir kimsenin ayakta okuması, yürürken okuması da caizdir.

4. Kur'ân okuduğu yer gayet temiz olmalıdır.

5. Kur'ân okumaya "eûzu besmele" ile başlaması.

6. Okurken yorgunluk alametlerinden olup, Kur'ân okuma neşesine mâni olan esneme gibi bir hal zuhur ettiğinde tilâveti kesip, esnemesini beklemelidir.

7. Her ayetin emir ve nehiylerinde gizli olan ince manaları tedebbür ederek, içine sindire sindire okumak. Bu esnada nefsinin muhasebeye çekmesi, onu kınaması ve zelil görmesi.

Bir rahmet ayeti geçince sevinerek Cenâb-ı Allah'tan rahmet ve merhamet dilemelidir. Bir azap ayeti geçince kalbi yumuşamalı, korkmalı, titremeli, o azaptan Cenâb-ı Allah'a sığınmalıdır.

Dua ile ilgili ayet geçince tazarru dua etmeli... Ve

bunun gibi Kur'ân-ı Kerîm'de geçen diğer hususlara göre münasip olan tavrını almalıdır. Ayetlerden öğüt almak için, onlardaki manaları düşünmek ve daha iyi anlamak gayesiyle ayetlerin tekrar tekrar okunması da müstehabdır.

8. Okurken huşû'u bozmamak, gözyaşı dökmek ve korku içinde olarak kalbin huzur içinde olmasını sağlamak, Kur'ân'a hürmete mâni olacak hareketlerden, gülmek, zaruret olmadan tilâveti kesmek gibi durumlardan sakınmak gerekir.

9. Tilâvette teenni ile tertil üzere okuyup tecvide riayet ederek, kelâmın manasının bittiği yerlerde durmak, manayı tamamen ters çevirecek, bozacak duruşlardan sakınmalıdır.

10. Güze bir sesle, teganniye kaçmadan okumak.

11. Kur'ân'ı dinleyenlere gelince onlar da Kur'ân'a kulak vermelidirler. Gürültü patırtı yapmadan ondaki ince manaları derinden derine düşünmelidir. Çünkü Cenâb-ı Hakk *"Kur'ân okunduğu zaman can kulağı ile dinleyiniz ve susunuz. Umulur ki siz (bu sayede) merhamet olunursunuz."* (A'râf, 204)

Kur'ân dinlemek de tıpkı okumak gibi bir ibadettir. Dinleyeni Cenâb-ı Allah'a yaklaştıran ve sevap kazanmasına sebep olur.

Kur'ân-ı Kerîm'in bu yüce işaretlerinden istifade edebilmemiz için, onu böylece âdâbına riayet ederek okumamız lâzımdır. Yoksa Âkif'in de dediği gibi;

İnmemiştir bu Kur'ân bunu hakkıyla bilin

Ne mezarlıkta okunmak ne de fal bakmak için.

Kur'ân-ı Kerîm ve İlim

Kur'ân-ı Kerîm kıyamete kadar insanların ihtiyaçlarını karşılayacak olan bir kitap olmasından dolayıdır ki, içerisinde birçok ilmi hakikatlere işaret olunmuştur:

"Yaş ve kuru ne varsa apaçık bir Kur'ân'da vardır."

(En'âm, 59)

"Kur'ân okurken kible cihetine yönelmek ve en iyi elbisesini giymek, güzel kokulardan sürünmek, huşu ve vakar içinde oturmak. Ama bir kimsenin ayakta okuması, yürürken okuması da caizdir."

Ama şunu unutmamak lâzımdır ki, diğer peygamberler gibi bizim peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s) fennî gerçekleri öğretmek için gönderilmemiştir. Kur'ân-ı Kerîm de her çeşit ilme ya açıktan ya da kapalı olarak işaret edilmiştir. Ama o bir fen kitabı da değildir.

Yaş ve kuru her şeyin Kur'ân'da mevcut olduğundan bahisle bir kişi, âlim bir zata şunu sorar.

- Kur'ân'da yaş ve kuru her şey var diyorsunuz. Peki, öyle ise ekmeğin nasıl yapılacağını, ununa ne kadar su katılıp nasıl pişireceği vs. hususunda bir ayet var mıdır? Âlim kişi:

- Evet, vardır der ve **"Eğer bilmiyorsanız bilenlere sorunuz."**

(Enbiyâ, 7) ayetini okuyarak soru sahibini çok güzel bir şekilde susturur.

Dünyaya ait bazı işler vardır ki, bunları insan çalışmakla, aklını kullanmakla elde eder. Nitekim hurmaları aşu yaparak iyi mahsul aldıklarını söyleyen sahabilerin bu durumunu öğrenen Peygamberimiz onları bundan menetmiş, ertesi yıl meyvelerin azlığından şikâyet ettiklerinde ise eski yaptıklarını yapmalarını emrederek şöyle buyurmuştur:

"Sizler dünya işlerini benden daha iyi bilirsiniz."

İlim ve fen; aletlerin yardımıyla, tecrübe ve müşahedeye dayanılarak yapılır. Bazen tesadüflerin veya daha münasip bir tabirle tevafukların yeni yeni buluşlara, icatlara, keşiflere hayırlı ilmi hakikatlere vesile olduğu bir gerçektir.

İşte bundan dolayı Kur'ân-ı Kerîm bir kimya kitabı, bir fen kitabı değildir. O vahiy ile gelen akıl ile bilinip bulunamayacak olan hususları bildirir. Böylece insanlara yeni yeni ufuklar açar. İçindeki emirleri tutanlara iki dünya saadetini bahşeder.

İnsanı düşünmeye teşvik eder. Yer ve gökler hakkında, onların nasıl yaratıldıkları hakkında düşünmeye sevk eder. Böylece onların kör bir tesadüfün eser olmadığı gerçeği dimağlara ve gönüllere nakşedilir.

"Onlar semâvât ve arzın yaradılışını düşünürler."

(Âlu'İmrân, 190)

Bu tefekkür sonunda Ulu Allah'a ulaşırlar ve şöyle derler;

"Ey Rabbimiz Sen bunları boşuna yaratmadın."

(Âlu'İmrân, 191)

Evet, O hiçbir şeyi boşuna yaratmamıştır.

Canlıların hayatietini devam ettirebilmeleri için ısıya yani bir enerji kaynağı olan güneşe muhtaçtırlar. Arzın bu dev enerji kaynağının içinde her an binlerce hidrojen bombası patlatılmaktadır. Şunu unutmamak gerektir ki, bir hidrojen bombası bir atom bombasından iki bin misli daha şiddetlidir.

Bu suretle meydana gelen muazzam enerjiden tam bizim ihtiyacımıza göre ölçülmüş bir miktarı dünyaya muntazam olarak her gün ve bu vazifede hiç aksama olmadan yürütmektedir.

"Güneş de (bir alamettir) kendi mihveri etrafında muayyen bir vakit için hareket ediyor. Bu, aziz, her şeye galip olan, alîm/her şeyi bilen Allah'ın takdiridir."

(Yâsîn sûresi, 38)

Bu ayet güneş sisteminin yörüngede hareket ettiğini ve kendisi için tespit ve takdir edilen yörüngede seyrettiğini bize asırlarca önce haber vermektedir. Bu Kur'ân'ın bir mucizesidir.

"Hiç şüphesiz ki göklerin ve yerin yaradılışında gece ile gündüzün birbiri ardınca gelişinde, insanlara yarar şeylerle denizde akıp giden gemide, Allah'ın yukardan yağmur suyu indirip onunla arzı ölmüşken diriltmesinde, yeryüzünde debelenen hayvanı yaymasında, rüzgârları değiştirmesinde, gök ile yer arasında müsahhar bulutlarda... şüphesiz bunlarda akıllı olan kavim için elbette ayetler vardır."

(el-Bakara, 164)

Kur'ân-ı Kerîm'de kevnî ilimler dediğimiz kâinata, varlığa ve bunlara taalluk eden hadislere, bu dünyada olup biten şeyleri inceleyen ilimlerin hepsine işaret eden ayetler vardır.

Bunlardan maksat Cenâb-ı Allah'ın büyüklüğünü, kudretini göstermektir.

Bunlarla; inanmayanları imana, inananları da

"Güneş de (bir alamettir) kendi mihveri etrafında muayyen bir vakit için hareket ediyor. Bu, aziz, her şeye galip olan, alîm/her şeyi bilen Allah'ın takdiridir."

(Yâsîn sûresi, 38)

imanda itminana eriřtirmektedir. Bunun için;

Kâinata Cenâb-ı Allah'ın halk ettiklerinden, uçsuz bucaksız âlemlerden bahsedilmektedir.

“Allah O (büyük kudret sahibi)dir ki mahlûkatı ilk önce yaradan, onu (ba’s için) çevirip (ikinci defa) yapacak olan O’dur. Ve bu yaratışın ikisi de O’na çok kolaydır. Yarattığı göklerde ve yerde O’nun (mutlak kudretinin) âli delili vardır. Ve O mahlûkatı üzerinde en büyük hükümrandır, yaratışında tam bir hikmet ve maslahat vardır.” (Rûm sûresi, 27)

“Sizi yarattığımız zaman bu birinci yaratış bize güç mü geldi? (Hayır) onlar belki yeni bir yaratmaktan şüphededirler (ki kâfirler), biz öldükten ve toprak olduktan sonra mı yaratılacağız? Şu tekrar yaratış akıldan uzak bir iddiadır demişlerdir.” (Kâf sûresi, 15)

İşte bu kâinattaki şeylerin hepsi insanoğlunun istifadesine sunulmuştur. Onun emrine tahsis edilerek, ona musahhar kılınmıştır. İnsan bunlara bakarak aklını kullansın ve istifade etsin.

Kur’ân’da birçok ayetlerin sonunda bakınız Cenâb-ı Allah ne buyuruyor;

“Bunda aklını kullanan bir kavim için ayetler; ibretler vardır.” (Nahl, 12)

Aynı mana şu ayetlerde de tekrarlanmaktadır.

“Muhakkak ki bundan ‘bilen’ kavimler için ayetler, ibretler vardır.” (Neml, 52)

Ayet, bilen bir milletin ibretleri anlayacağına işaret ederek, cahillerin bundan nasiplerinin olamayacağını beyan ediyor.

“Bunda düşünen bir kavim için ibretler vardır.” (Câsiye, 13; Rûm 21)

“Bunda anlayan bir kavim için ayetler vardır.” (Neml, 52)

“Bunda hatırlayan bir millet için ibretler vardır.” (Nahl, 13)

“Bunda iman eden/kesin inanan bir kavim için ibretler vardır.” (Câsiye, 4)

“Bunda iman eden bir kavim için ibretler vardır.” (Rûm, 37)

Görüyorsunuz ki, Kur’ân-ı Kerim; ibret alın, kâinata bakın, düşünün, bilin, anlayın, hatırlayın, iman derecesinde imana sahip olun ve iman edin diye emrediyor.

İşte bu emirler akli susturmayan, aksine parlatan emirlerdir. Bunun neticesinde ferdi ilme hazırlar. Fennin genişlemesine sebep olur. Saniyede sevk eder.

Yine O şöyle ferman ediyor:

“Biz sana Kur’ân-ı herşeyi beyan için indirdik.” (Nahl sûresi, 89)

Ve...

“Biz Kitâb’da hiç bir şey eksik bırakmadık.” (En’âm, 59)

Demek ki Kur’ân-ı Kerim’de bütün ilimler mevcuttur. Tıpkı bir çekirdeğin içerisinde o nebatın bütün şekli mevcut ise Kur’ân’da da bütün ilimlerin nüvesi vardır.

İbn-i Mes’ud (r.a);

“Kur’ân’da her şeye dair ilim indirilmiş ve her şey beyan olunmuştur” demiştir.

Evet, Kur’ân insanların ihtiyaçlarına kıyamete kadar cevap verecek şekilde Cenâb-ı Allah tarafından gönderilmiştir.

İslam dininde sonsuz bir merhamet, yaratılmışlara acıma vardır. Bugün insanlık birbirine acımayı unutmuş, kanını emercesine birbirine saldırıyor, işkence ediyor, birbirini yok etmek için her türlü zulmü mubah görüyor.

Harbler **i’lâ-yı kelimetullâh** için yapıldı. Muhasara edilen düşmana ilk teklif onların İslam olmaları hususu idi. Onu kabul etmedikleri takdirde vergi vermemeleri kendilerine teklif edilir, kabul etmedikleri takdirde savaş açılırdı. Savaşta kadınlara, çocuklara, ihtiyarlara dokunulmazdı. Hatta öyle ki, meyvalı ağaçlar yakılmaz onlara zarar verilmezdi.

Rasûlullâh Efendimiz de bunun için şöyle buyurmuşlardır.

“Ben, rahmet Peygamberiyim. Ben, harb Peygamberiyim.” (Ahmed ibni Hanbel, c.4, 395)

İşte topyekûn beşeriyet Kur’ân’a ve onun içindeki emirlere ve nehiylere uymaya muhtaçtır.

Gel Seninle Dost Olalım!

Zülcenâheyn

*Kalpten kalbe konuşalım,
Yekvücutta kavuşalım,
Sevişelim koklaşalım,
Gel seninle dost olalım!*

*Kulunu eyleme bitâb,
Kalmasın orada hicâb,
Elimdeki yüce Kitab,
Gel seninle dost olalım!*

*Terk edeyim sokakları,
Yaktım yıktım kilâbları,
Bırakıp dünyalıkları,
Gel seninle dost olalım!*

*Âyet âyet, sûre sûre,
Yüzüm gözüm süre süre,
Bereket ver şu ömüre,
Gel seninle dost olalım!*

*Tûr dağında Musa gibi,
Tufanlarda Nuhlar gibi,
Âdem gibi Havva gibi,
Gel seninle dost olalım!*

*Ateşler bizi yakmasın,
Bıçaklar bizi kesmesin,
Nâdân acı söz demesin,
Gel seninle dost olalım!*

*Toprak toprak, yaprak yaprak,
Elim sana uzatarak,
Cemale hayran kalarak,
Gel seninle dost olalım!*

*Habibinin hadisleri,
O mübarek gül sözleri,
Kamaştırsın nur gözleri,
Gel seninle dost olalım!*

*Karlı dağları aşalım,
Tek hedefe gel koşalım,
Mekkelerde buluşalım,
Gel seninle dost olalım!*

*Elim kolum bağlı olsun,
Kalbim sana bağlı olsun,
Hitapların ballı olsun,
Gel seninle dost olalım!*

*Ey gözlerim, ey ellerim!
Ey benim güzel emellerim,
Bitsin artık şu dertlerim,
Gel seninle dost olalım!*

*Uzanayım ta göklere,
Haykırayım şu yerlere,
Güneş ol, gir şu kalplere,
Gel seninle dost olalım!*

GÖNÜL DOKUYAN BİR GÜZELİN HUZURUNDA

Yusuf SELİM

Tarih 16 Ocak 2016,
Kayseri’de gönül dokuyan
bir güzelin huzurundayız.
Adı gibi Allah’a (c.c) kul,
ümmete rehber olmuş bir
Kadiri şeyhi... Abdullah
Demircioğlu Efendi
Hazretleri...

*Yollarda gözler,
Gelmeni gözler,
Bedenler özler,
Siz bana gelin...*

Çağrısına kulak veriyor,
Anadolu’nun dört bir
yanından sohbetine
koşan müridan olarak,
bir damla iken okyanusla
buluşuyoruz, zikrullahâ
koşuyoruz.

*İster büyük ister küçük,
Zikir değil sinede yük,
Huzura gel boynunu bük,
Zikrullâha koş ey kardeş!*

Davetine icabet ediyor, büyük-
küçük, uzak-yakın demeden zikrullahâ
koşuyoruz.

*Herkes kulak kesilsin,
Kalpten paslar silinsin,*

*Şarktan garba bilinsin,
Zikrullâha gelinsin!*

Sırrına, bir nebze de olsa ermek için, şarktan
ve garptan geliyor, zikrullahâ koşuyoruz.

*Besmele ile başla
Sessiz ol ve yavaşla
Öne eğik bir başla
Gözlerin dolsun yaşla...*

Duygularıyla, besmele ile başlıyor
sohbetimiz.

Dert ağlatır, aşk söyletirmiş. Biz ağlıyoruz,
âşık söylüyor, gönül kulağıyla dinliyoruz.
Bir saati aşan sohbet hiç bitmesin istiyoruz.
Gönül diliyle: **“Daha yok mu, daha yok mu”**
diye dileniyoruz.

Okunan her ayet-i kerime ve hadis-i
şerif, gönülden söylenen her söz ve
nasihat gönlümüze işliyor, Hakk’a kulluğu
hatırlatıyor. Öyle duygular sarıyor ki
benliğimizi, **“sadece Allah’a (c.c) kul olmak
için varız”** diye iç geçiriyor insan. Sadece
onun için yaşamak, rızası için bir ömür
tüketmek ve tek gaye O’na kavuşmak.

**“İlâhî Ente Maksûdî ve Rızâke ve
Ligâike Matlûbî ve Âtinâ Mahabbeteke ve
Ma’rifetek”** niyeti ile zikrimize başlıyoruz.
Kalplerden paslar siliniyor, âlemler
seyrediyoruz.

*Gelin Allah Diyelim
Kalpten pası silelim
Âlemler seyredelim
Allah Allah dedikçe*

*Nerde tehdid çekilir
Melekler saf saf
gelir
Hepsi tekbir getirir
Allah Allah dedikçe*

*Zikr-i Hakk'a
başlandı
İsm-i Celâl hızlandı
Arş-ı a'lâ sallandı
Allah Allah dedikçe*

*Gönüller şâdan olur
Kaygudan âzad olur
Can mülke âbad olur
Allah Allah dedikçe*

İbâdetin özü dua ile başlıyor ve dua ile bitiyor bu anlar. Bu bir demdir gelir geçer...

Allah'ın selamı ve rahmeti üzerimize olsun. Dilimiz her daim zikrullah ile ıslak, gönlümüz şâdan ve kaygudan azad olsun.

Nefs

Nefis - Kalb - Ruh - Sır

Prof. Dr. Dilaver GÜNER

Abdulkadir Geylani'nin (k.s) tasavvuf sisteminde en çok üzerinde durduğu, en çok önem verdiği unsur kalptir. Çünkü seyr u sülûk kalp ile yapılır. Vuslat, kalbin vuslatıdır. Tevekkül, zühd, takva, vera, ihlas, sabır, rıza, v.s. hepsinin odağı kalptir. Marifet, ilim, kurbiyet vb. kalpte olur. Bütün bunların bitiş yeri ve merkezi kalptir. Başka bir ifadeyle kalp, insanın ilahi âlem ile irtibatını temin eden merkez ve ilahi âlemin bedendeki muhatabıdır. Kişi, Allah'ı kalbiyle bilir, ona kalbiyle inanır. Dolayısıyla yaptığı amellerin, ilahi âlem ile ilgili beslediği duyguların kalp ile doğrudan ilişkisi vardır. Kalp adeta insanın ilahi âleme açılan penceresidir.

Tevhid ve şirk tamamıyla kalp cihetinden olur, kalp ile ilgilidir. Belki burada aklın değeri

sorusu gündeme gelebilir. Ancak nihayette iman ya da imansızlık kalpte olur. Akıl oraya götüren bir vasıta. Bundan dolayı akaitte iman için "dil ile ikrar, kalp ile tasdik" denmiştir. "Akıl ile tasdik" denmemiştir.

Ne var ki marifet ya da imanı elde etmede kalp yegâne unsur değildir. Abdulkadir Geylani (k.s) bu hususta nefis, ruh, kalp, sır şeklinde bir sıralama getirir. Nefis Allah'ı bilmenin maddi; ruh ve sır, manevi tarafını teşkil eder. Kalp ise bunların geçiş yeri, dünya ile ahireti birleştiren unsurdur. Her iki tarafa da dönüktür. İnsanın hem dünya hem de ahiret ile ilişkisini temin eder. İşte bütün bu sebeplerle Abdulkadir Geylani (k.s) kalbin ıslahını, kalbi imar etmeyi başlıca hedeflerden kabul eder. Onun maksadı kalbi

temizlemek ve amel ve düşünceleri kalp ile gerçekleştirmektir. Buna da kalbi fıkhi adını verir. İnsanı Allah'a yakınlaştıran fıkhi, kalbin fıkhi'dir. Lisan fıkhi insanın halk ile ilişkisini sağlamaktan öteye geçmeyen fıkhi'dir.

Bu açıdan bakıldığında insanların dört gruba ayrıldığını görürüz:

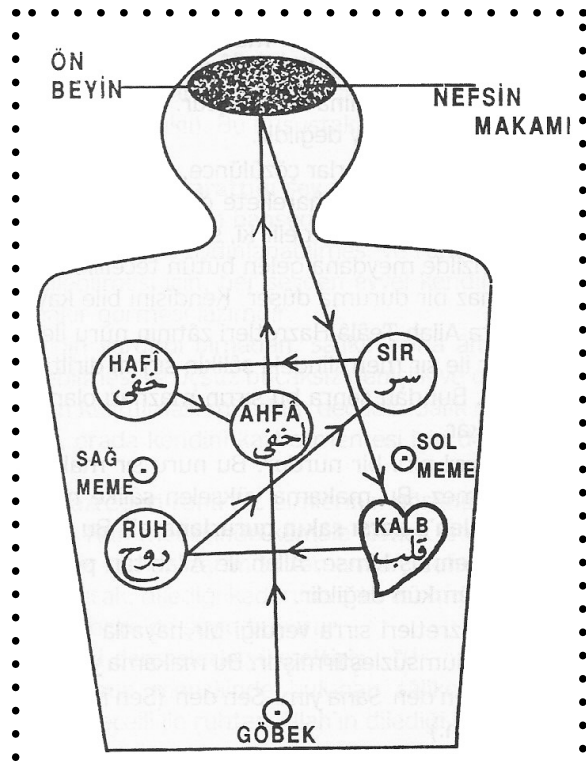
1. Ne lisanı ne de kalbi vardır. Bunlar asi ve azgınlardır. Kendilerinde hayır yoktur.

2. Lisanı vardır, kalbi yoktur. Hikmetle konuşur ama konuştuğuyla amel etmez. Hz. Peygamber'in "Ümmetim için en çok korktuğum şey sözde âlim münafıklardır" sözü bunlarla ilgilidir.

3. Kalbi vardır, lisanı yoktur. Bu mü'mindir. Allah onu halktan gizlemiştir. Gözü sadece kendi ayıplarını görür.

4. Hem kalbi, hem de lisanı vardır. Bu kişi Allah'ı ve ayetlerini bilir, sıddıktır, nebi ve rasullerin halk içerisindeki bedelidir.

Kalp fıkhi çok önemlidir, çünkü batın, maneviyat ancak bu fıkha göre tanzim edilebilir. Bu sebeple bir mü'min kismetlerini

Resim-1: "Meşayih-i Kiram hazerâtının insan vücudunda keşfen tespit ettiği bazı latifeleri gösteren sembolik bir resim."

almada şehvet, heva ve tab' ile değil, iki adil şahit Kur'an ve sünnet ile hareket etmeli, sonra da iki şahit daha getirerek onları elde etmelidir ki bu son iki şahit Allah'ın fiili ve kalptir. Kitâb, Sünnet ve sufinin kalbi bir şeyi elde etmesi için kendisine izin verse dahi o onu hemen almaz. Dördüncü şahidi de bekler. Yani Allah'ın fiilini gözetler. Bunlara göre hareket etmeyen gece odun toplayana benzer. Toplar fakat eline ne geçtiğini göremez.

Biraz önce Abdulkadir Geylani'nin bir sıralamadan bahsettiğini belirtmiştik. Bu sıralamayı o şöyle açıklar:

"Bünye dünya iledir, kalp ahiret ile, sır da Mevla ile birliktedir. Sır kalbe hâkimdir, kalp nefis-i mutmainneye, o da bünyeye. Sır padişah, kalp onun veziri, nefis, lisan ve uzuvlar hizmetçilerdir. Sır Hakk denizinden suyunu alır. Kalp sırdan, nefis-i mutmainne kalpten, lisan nefisten, uzuvlarda lisandan su içerler. Lisan salih, düzgün olursa, kalp de düzgün olur. O fasit olursa, kalpte fasit olur. Lisanın düzgün olması için takva gemine ve nifak ve hezeyan ile söylenmiş sözlerden tövbeye ihtiyaç vardır. Lisan düzgünlükte devam ederse, onun fesahati kalbe inkılâp eder. Bu da daimi olunca kalpten lisan ve uzuvlara nur zuhur eder. O zaman mukarreb lisan için mutlak söz konusudur. İnsan, Hakk'a yaklaşma çabası içerisinde olduğu zaman güzel hikmetli konuşur..."

Kalbin iki yönü vardır:

1. Nefsi yönü, nefse ait yönü.

2. Ruhi yönü, ruha ait yönü. Bu iki cihet melek ve şeytanın telkin yerleridir. Melek kalbe takvayı, şeytan ise nefse fücuru telkin eder. Nefis (nefs-i emmare) aynı zamanda kalpten uzuvları fücürda kullanmayı talep eder. Bunun gibi bünyede de iki mekân vardır: İlim ve iman. İşte bütün bunlar kalbin alet ve edevatıdır. Bütün bunların merkezi ise kalptir.

Devam edeceğiz.

Serkan ZEYBEKER

MÜRŞİD Kimdir?

Mürşit ve şeyh kelimeleri Arapça kökenli kelimeler olup mürşit doğru yolu gösteren, yol gösterici, rehber, öğüt veren, vâiz, eğitimci, öğretmen anlamlarına; şeyh kelimesi ise ihtiyar erkek, lider, başkan, üstad, profesör (güncel sözlüklerde) anlamlarına gelmektedir.[1]

Tasavvuf istilahında tarikat lideri, irşad eden, doğru yolu gösteren kılavuz, gafletten uyandıran, manen ve ahlaken olgun ve olgunlaştıran irşad vesilesi kimse manasında kullanılır.

Mürşit, tasavvufta tâbi olunan kâmil insan örneğidir. İslam tasavvuf ekollerinin hemen hemen tamamında müritlerini (tâbilerini ya da intisab edenlerini) terbiye eden, Kur'ân-ı Kerim ve Sünnet-i Seniyye'ye ait ölçüleri hayata geçirerek bu ölçüleri nefsinde bizzat yaşayan ve bağlılarını dinin esasları, dini hayat, tevhit, marifetullah, konusunda terbiye ederek onları fenâfillaha (Allah'ta fâni olmaya) erdirmek için önderlik eden öğretmen anlamında kullanılır.[2]

İslami ilimler; Kur'ân ve Sünnetin incelenmesi, esaslarının ortaya konulması dâhilinde çok geniş dallara ayrılmış, her ilim erbabı kendi usul ve

kaidelerini ortaya koyarak tarih sürecinde bu ilimlerde önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Tıpkı fen ve sanat ilimlerinde olduğu gibi dini ilimlerde de usta-çırak usulüyle bilen kimselerin bilgi ve deneyimlerini öğrencilerine aktarması suretiyle eğitim ve öğretim süreci devam ede gelmektedir. İşte bu dini ilimlerden birisi de tasavvuftur.

Her ilim üstadının kıymeti daha ziyade o ilmin erbabı tarafından daha çok bilinirse de, aslında toplumun geneli böylesi mümtaz kişilere saygı ve muhabbet besler. Toplumların her yönüyle ilerlemelerinde, bireylerin toplumun bir ferdi olarak kişisel gelişimlerinde; uzmanlık alanları farklı ve konularında uzman olan bu kişiler, akl-ı selim insanların kanaat ve vicdanlarında toplumun mayası gibidirler.

Mürşitlerin uzmanlık alanı ise İslam ahlâkıdır. Sosyolojik olarak ahlâk, gelişmiş bir toplum olabilmenin hiç de küçümsenemeyecek bir faktörü olduğu gibi dinî bir değer olarak da İslam'ın özü, ibadetlerin manası, İslâma tabi olmanın semeresi denilebilecek bir mahiyettir. Hz. Peygamber (s.a.s):

“Ben güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim”^[3] buyurmaktadır.

Kalbi nefsin hevâ ve isteklerinden, kötü ahlaktan, asılsız evham ve vesveselerden temizlenmiş, nefis ve şeytanın hilelerini bilen, itidal üzere hareket eden, güzel ahlakla bezenmiş bir insan-ı kâmilin; fertlere, hatta toplumlara ne denli hayat veren bir ab-ı hayat misali olduklarını tarih bize göstermiştir. Din-i mübin-i İslam'ın sancağını yükselten, gittiği yerlere adalet ve huzur götüren cihan hükümdarlarının perde gerisinde bu zatları görebiliriz. Sözleri hasta nefislere şifa, karışmış dimağlara cila, susamış gönüllere devadır. Görüşleri isabetli, fikirleri ferasetli, duruşları dirayetlidir. İfrat ve tefritte bulunmaz, hikmet üzere hareket ederler. Doğru yol için rehber arayanlara biçilmiş bir kaftandırlar. Salih kullar, Allah'ın toplumlara bahşettiği nimettirler.

Hz. Mevlana (k.s) şu sözleriyle mürşid-i kâmillerin kıymetlerini dile getirmektedir:

“Onların nefesi, gayb âleminin baharındandır. Onun tesiriyle, gönülde ve canda yeşillik ve tazelik husule gelir.”^[4]

“Kılavuzsuz yol gidene iki günlük yol, yüz yıllık yol olur.”^[5]

Fakat her şeyhim diyene de itibar edilmez. Hakiki olmayanlarına dikkat etmek gerekir. Şaşılacak bir durumdur ki böylelerinin sayıları da çoktur. O halde şeyhte bulunması gereken vasıfların açıklamasını yapmak gerekir:

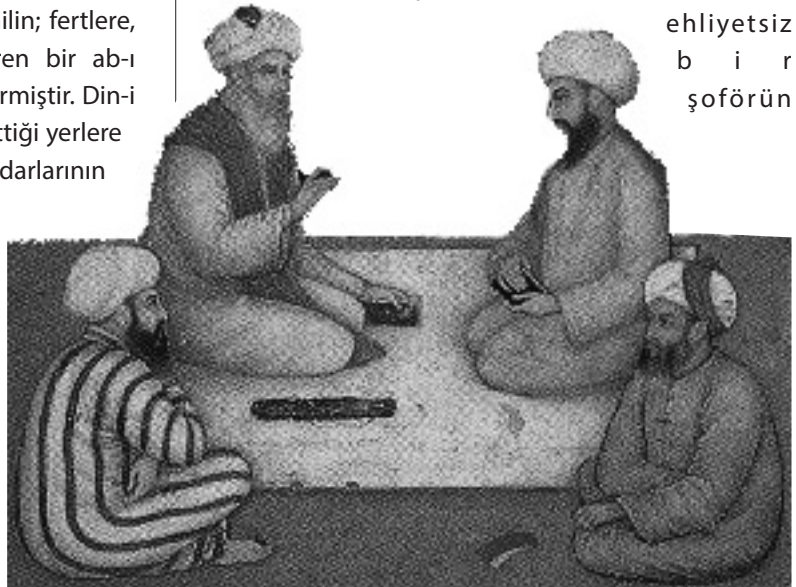
Birinci olarak; itikatta, ehl-i sünnet inancında olup, amelde ise dört hak mezhepten biri olan Hanefi, Şafii, Maliki ve Hanbeli mezheplerinden birine tâbi olmalıdır.

İkinci olarak; Peygamber Efendimizin (s.a.s) ahlâkı ile ahlaklanmış olmalıdır.

Üçüncü olarak; haramları bilip herkesten daha çok sakınmalı ve farzları yapmakta çok titiz olmalıdır. Sünnet ve bid'at olanları bilmekte ve uygulamakta herkesten önde olmalıdır. Şüpheli olan şeylerden, herkesten daha çok sakınmalıdır.

Dördüncü olarak; mürşitler silsilesi Rasûlullâh (s.a.s) Efendimize kadar uzanan kâmil ve mükemmil bir mürşitten icazet almalıdır. Zira ehliyetsiz bir şoförün

“...Haramları bilip herkesten daha çok sakınmalı ve farzları yapmakta çok titiz olmalıdır.”

arabasına binmekten daha tehlikelidir. Halk arasında meşhur bir sözdür: "Yarım doktor insanı candan, yarım hoca insanı imandan eder." Allah (c.c) muhafaza buyursun.

Hakiki şeyhi sahtesinden ve nakısından ayırmamız için **şu** izahatın yapılması da faydalı olacaktır. Şeyhler üç gruptur:

Sahte şeyhler: Şeyhlikle bir alakaları yoktur. Bunlar ne şeriatın ne tarikattan haberi olmayanlardır. Haberleri varsa da dini nefesine uydurmaya çalışanlardır. Bunlar veya bunların yardımcıları olan cahiller, aslı olmayan kerametlerle veya türlü oyunlarla kandırıp, okun yaydan çıktığı gibi insanları İslam'dan uzaklaştırırlar.

Nâkıs şeyhler: Bunlar da kendisinin şeyh olduğunu sanan veya böyle bir durumu olmadığı halde cahil kişilerce şeyh olduğu sanılan kimselerdir. Bunlar, yolda kalmış veya yetişmiş olabilirlerse de irşâda ehliyetli olmayanlardır. Yani mürşid-i kâmil değillerdir.

Bunlardan bir kısmı şeytanın aldattığı kimselerdir. Şeytan bunları bazı keşif ve rüyalarla yanıltarak kendilerini olgun insan gösterir. Hatta kendilerini peygamberlerin seviyesinde görenlerde vardır. Bunlara tabi olanlar da helak olurlar. Bunları anlamak için şeriatı (Kur'ân ve Sünnet'i) iyi bilmek yeterlidir.

Diğer bir kısmı hüddam ile uğraşan şeyhlerdir. Hüddamcılar, cinleri kontrol etmek suretiyle türlü işler görenlerdir. Kendilerinde olmayan manayı varmış gibi göstererek tâbilerini çoğaltmak isterler. Hâlbuki hüddam ile uğraşmak, dinimizin haram kıldığı hususlardan olduğu gibi hele tasavvuf ehlinin semtine dahi yaklaşmamalıdır. Hz. Peygamber de (s.a.s) böyle yapmıştı. Buyurdu ki:

"Cin tâifesinden bir ifrît (korkunç ve zararlı bir cin) dün gece namazımı bozmak için bana apansızın hücum etti. Fakat Allah (c.c) beni ona karşı galip getirdi de hemen onu boğdum. Sabah olunca hepiniz onu göresiniz diye, Mescid'in direklerinden birinin yanına başına bağlamak istedim. Fakat sonradan kardeşim Süleyman'ın

şu duâsını hatırlayarak vazgeçtim: 'Ya Rab! Bana mağfiret et ve bana öyle bir mülk ver ki o, benden başka hiç kimseye lâîk olmasın. Şüphesiz bütün dilekleri ihsan eden Sensin Sen!'"[6]

Diğer rivayette, **"... Sonra onu yakalamak istedim. Vallahi kardeşimiz Süleyman'ın duâsı olmasaydı, muhakkak bağlanmış olacaktı da Medine halkının çocukları onu oyuncak edeceklerdi."**[7] Hz. Peygamber (s.a.s), Süleyman (a.s) peygamberin duasının kabulü için böyle davranmıştır. Hâlbuki hakiki olan şeyhler Hz. Peygamberin (s.a.s) izinde hareket ederler ve tâbilerini o yola sevk ederler. Halk arasındaki "himmete muhtaç dede, kime himmet ede?" sözü, böylesi kimseleri tarif eder.

Diğer bir kısmı merhum olan şeyh efendinin halifesi olmadığına cemaat dağılmasın diye bazı kimselerin cemaatin başına hoca olarak geçmesi veya halife sanılan, bazı yetkilere sahip dervişlerdir. Bu zâtlar, mürşid-i kâmilin halakayı zikir idaresi gibi çeşitli işlerle görevlendirdiği fakat irşad ehliyeti vermediği kimselerdir. Yani bu kimseler de şeyh olarak telakki edilmemelidir.

Diğer bir kısım da şeyh-i kâmil olmayan evliyâlar ve üveysi[8] olanlardır. Üveysiler herhangi bir mürşid-i kâmil zâhiren görüşmemiş fakat mana yoluyla yetişmiş olan evliyâlardır. Bu durumun, birçok menâkıblarla tevatüre ulaşması[9] mümkün olduğunu göstermektedir. Fakat bu zâtların yetişmiş olduklarına dâir bir delilimiz olamayacağı gibi, irşâda da icâzetleri yoktur. Evliya ve Mürşid-i kâmiller arasındaki farkı da bilmek gerekir. Evliya manen olgunlaşmış, yetişmiş kişidir. Fakat her evliya dahi mürşit değildir. Mürşit olan zatta yetiştirme vasfı yani irşad ehliyeti vardır. Anlamak ve anlatabilmek farklı şeylerdir. Mürşid-i kâmiller tıpkı annelerin bebekleri büyüyesiyeye kadar süt verdikleri gibi, hazmedemeyecekleri bilgileri müridlerine vermezler. İrşad ehliyeti olmayan velilerde doğal olarak böylesi bir hassasiyet bulunamayabilir. Manevi bir hâlin esmesiyle müridlerin yanlış değerlendirebileceği sözler sarf edebilmesi ihtimal dâhilindedir. Hâlbuki eğitim, öğrenci odaklı olur. Sözün doğru olması

**"Mürşid-i kâmiller
tıpkı annelerin bebek-
leri büyüyesiyeye kadar
süt verdikleri gibi,
hazmedemeyecekleri
bilgileri müridlerine
vermezler... "**

önemli olduğu gibi, doğru ifade edilmesi ve doğru anlaşılması da önemlidir. İmam Rabbani Hz.leri bu hususta şöyle bir uyarıda bulunmuştur:

“Kıyas ve içtihat, şeriatın dört temelinden biridir. Buna uymakla emrolunduk, evliyanın keşif ve ilhamına değil.”^[10]

Yukarıda sayılan iki gruba da müşid nazarıyla tâbi olmaktan şiddetle kaçınılmalıdır. Müşit oldukları sanılmamalıdır. Ehliyetli olmadıklarından eksik veya hatalı durumlara düşebilirler. Hatta cahil ve maneviyatı zayıf olanlarından İslam’a aykırı durumlar ortaya çıkarsa, tâbi olup itaat edenler mesul olurlar. Zira Peygamber Efendimiz (s.a.s) şöyle buyurmuştur:

“Allah’a isyan olan hususta itaat yoktur. İtaat, ancak meşru olan şeydedir.”^[11] İslâm’a aykırı durumları olmasa, hatta mana yolunda bazı bilgilere sahip olsalar bile ulaşılması gereken hedefe ulaştıracak irşad ehliyetleri bulunmadığından; acemi çiftçilerin verimli olan toprakları zâyi ettikleri, ürünü yabancı ot ve haşerattan koruyamadıkları gibi güzel ahlak tohumlarını müridlerin kalplerine güzelce ekmeyi bilemezler. Kabiliyeti kuvvetli nice müridler bile ellerinde ziyân olurlar.

Gerçek Şeyhler: Bunların sayıları azdan azdır. Bu zâtlar ehl-i sünnet inancında samimi mü’minlerdir. Tek gayeleri, Allah rızası için Kur’ân’ı, Sünnet’i ve Peygamberimizin ahlakını yaşamak ve yaşatmaktır. Keramet asla ölçü değildir. Ölçü, Kur’ân ve Sünnet’i yaşamaktır.

Kamil bir müşide tâbi olmanın avantajları çoktur. Müşide tâbi olmayanlar bunlardan mahrum olurlar. Fakat istifade için de müşid-i kâmillerin sözlerine itaat edilmesi, verdiği reçetelerin uygulanması, davasına omuz verilmesi gerekir. Hatta tarikat vazifelerinden önce İslam’a uyulması gerekir. Eğer uyulmazsa böyle kimseleri değil şeyhler, Peygamberler dahi kurtaramaz. Hz. Peygamber, kızı Fatıma’ya şöyle buyurmuştur:

“Ey Fatıma! Amelinle kendini ateşten kurtar. Yoksa ben de seni kurtaramam!”^[12]

Müşid-i kâmillerden istifade etmek isteyen kişiler, o zâtlara mutlak itaat etmesi gerekir. Fakat bu, dinimizin “Allah’a isyan olan hususta itaat yoktur” prensibiyle çelişen bir durum değildir. Senelerce kılı kırk yarararak, titizlikle İslam’a uyduğu görülen, ahlaki ve ilmi takdir edilen bir zâtin, zâhirde İslama muhalif görünen bir

emrine hemen itiraz etmek değil, öncelikle hikmet aranmasını tavsiye etmekten ibarettir. İnsaf etmek dahi dinimizin prensiplerindedir. Bir mü’minin bir mü’min üzerinde hakkı; öncelikle yanlış gördüğü bir fiiline hüsn-i zan etmek, bulamazsa şaşırarak, devam ederse şüphelenmek, yine devam ederse uyarmak, bu da fayda vermezse en son itiraz etmek olmalıdır. Herhalde ki vicdan ehline öncelikle itiraz etmek uygun olmaz. Hele bu mü’min bir özü-sözü bir müşid-i kâmil ise... Daha hayatın sillesini yememiş toy bir çocuğun babasının yaptığı işleri anlamayarak itiraz etmesi gibi çok büyük bir yanıltır. İtiraz ederek ilim sahibinden nasıl ilim alınabilir?

Müşid-i kâmilsiz mana yoluna girmenin tehlikeleri çoktur. Kişi nefis ve ruhun mücadelesinde her daim tarafını doğru seçemeyebilir, şeytanın hile ve desiselerine kapılıp hak ve batılı karıştırabilir. Müşitsiz mana yolunda gitmenin tehlikelerini Beyazid-i Bestamî (k.s) şu meşhur sözleriyle bildirmiştir:

“Şeyhi olmayanın şeyhi şeytandır.”

Elbette her ilmi, o ilmin üstadından öğrenmek tartışmasız en akıllıca olan yoldur.

[1] Arapça-Türkçe Sözlük, Mektep Yayınları, Kadir Güneş

[2] Wikipedia

[3] Ahmed, III, 75; Malik, Huluk/8

[4] Mevlana, IV, 1008.

[5] Can Kulağını Aç Hz. Mevlana’dan Özlü Sözler, Âdem Sertel, s.240

[6] Buhârî, Salât/75, Enbiyâ/40; Müslim, Mesâcid/39; Ahmed b. Hanbel, II/298

[7] Müslim, Mesâcid/40

[8] Tâbiinin büyüklerinden Veysel Karani (k.s), Hz. Peygamberle (s.a.s) aynı zamanda yaşamış fakat görüşme imkânını elde edemeden iman etme şerefine nâil olmuştur. Asıl ismi Üveys b. Âmir el-Karnî’dir. Hz. Peygamberin bedeninden değil ruhandan istifade etmesine ve ismine atfen, vefat etmiş müşid-i kâmillerin ruhlarından istifade ederek mânen yetişen evliyâ zâtlara tasavvuf mensubları indinde ‘üveysî’ denilmektedir.

[9] Buradaki ‘tevatüre ulaşması’ ifadesi akaid ilmi terimi olarak değil, tasavvuf ehli içerisinde çok sayıda rivayet olması bakımından kullanılmıştır.

[10] Mektubat, C.1, 272. Mektub

[11] Buhârî, Ahkâm/4; Müslim, İmâre/39-40

[12] Buhârî, Vesâyâ/11; Tefsir (26) 2; Müslim, İman/348-352. (Bu hadis-i şerif şefaate karşıtları tarafından yanlış değerlendiriliyor olabilir. Hâlbuki hakikat öyle değildir. Şefaate güvenip amellerin bırakılmaması için kızı Fatıma (r.anhâ) validemiz nezdinde bu uyarı, tüm Ümmet-i Muhammededir.)

İmam Azam'ın Talebesi

DÂVÛD ET TÂÎ (K.S)

Prof.Dr. Mustafa Kara

İlk dönem sufi ve zahidlerinden olan Dâvûd et-Tâî'nin (k.s) doğum tarihi belli değildir.

Zehebi II. yüzyılın başlarında doğduğunu belirtir. Kûfe'de İmam-ı Azam'ın yanında uzun yıllar hadis ve fıkıh okudu. Onun gözde öğrencilerinden olan Dâvûd, ilimde ve fıkıhta yüksek bir seviyeye ulaştı; ayrıca etkili bir konuşma kabiliyeti vardı.

Muhtemelen çok konuşması yanında biraz da kırıcı davranıyordu. Nitekim sopasıyla birisine vurması üzerine hocası Ebû Hanife:

"Ebû Süleyman! Senin elin de, dilin de fazla uzadı!" diyerek onu azarlamak zorunda kaldı.

Bu ikazdan çok etkilenen Dâvûd et-Tâî öğrenciliğinin son bir yılı içinde hiç konuşmadı; ne soru sordu ne de sorulana cevap verdi. [Ebû Nuaym, VII, 336; Zehebi, VII, 423]

Dâvûd et-Tâî, "zamanının en fasih konuşanı ve Arapçayı en iyi bileni", "fıkıhta ve re'ye imamların önde gelenlerinden biri" olduğu halde kaynaklarda farklı şekillerde

gösterilen bazı sebeplerle kitaplarını Fırat nehrine atarak zühd ve ibadete çekildi. [bk. Ebû Nuaym, VII, 336; Kuşeyri, s.123]

Halktan ve dünyevi işlerden tamamen uzaklaşarak evine kapandı ve ancak namaz vakitlerinde cemaate katıldı. [Zehebî, VII, 423-424]

Mürşidinin Habîb er-Râî adında biri olduğu söylenir.

Tâbiînden birçok kişiyle görüştü. Tanıştığı kimseler arasında Fudayl b. İyâz, Ca'fer es-Sâdık ve İbrâhim b. Edhem gibi ünlü simalar da vardı.

İmam Ebû Yûsuf'un delâletiyle Hârûnü'r-Reşîd ile tanıştı.

Ferîdüddin Attâr'ın naklettiğine göre Fudayl b. İyâz onunla iki defa görüşme şerefine erdiği için iftihar ederdi. Bir çağdaşı onun büyüklüğünü anlatmak için;

"Eğer Dâvûd et-Tâî Asr-ı Saâdet'te yaşasaydı mutlaka Kur'ân onun zühd ve takvâsından bahsedirdi" demiştir.

Dâvûd et-Tâî'nin tasavvufî hayatında az

"..bazı sebeplerle kitaplarını Fırat nehrine atarak zühd ve ibadete çekildi."

[bk. Ebû Nuaym, VII, 336; Kuşeyri, s.123]

yemek, az konuşmak, az uyumak, Allah korkusu ve âhîret kaygısıyla ağlamak gibi tasavvufun kuruluş safhasının başlıca özelliklerini bulmak mümkündür. Nitekim Kuşeyrî onda hâkim olan halin **hüzün** olduğunu belirtmiştir.

Yirmi yıl boyunca evinin tavanına bile bakamayacak şekilde kendi iç dünyasıyla meşgul olduğu söylenir.

En tanınmış müridi olan Ma'rûf-i Kerhî (k.s) müşhidini;

“Tâî kadar dünyaya değer vermeyen birini görmedim” diyerek tanıtır.

Birine iyi dilekte bulunurken, **“Ölüm bayramın olsun”** ifadesini kullanması ve ölümü zindandan kurtuluş olarak görmesi, o dönem zühd hayatının karakteristik özelliğini yansıtmaktadır.

Ölüm hakkındaki bu iyimser anlayış daha sonraki dönemlerde **şeb-i arûsa** dönüşmüştür.

Kabrinin ıssız bir yerde yapılmasını vasiyet eden ve böylece dünyadaki halvetinin orada da devam etmesini isteyen Dâvûd et-Tâî, ibadete büyük önem vermekle birlikte kişinin ibadetini kusursuz görmemesi ve ibadetlerine güvenmemesi gerektiğini söylerdi.

Ona göre cömertliği ve mürüvveti olmayanın ibadeti tam olmaz. Nitekim kendisi de tasavvufa yöneldikten sonra babasından kalan parayı dostlarıyla birlikte harcamıştır.

Dâvûd et-Tâî harabe haline

gelmiş olan evinde Kur'an okurken vefat etti. Kaynaklarda, bir gece sabaha kadar okuduğu cehennemle ilgili bir âyetin ileri derecede tesirinde kalarak hastalandığı ve öldüğü rivayet edilir.

Vefatı hakkında 160 (776) ile 166 (782-83) yılları arasında değişik tarihler gösterilmiştir. Ma'rûf-i Kerhî'nin müşhidi olması, Kerhî'nin de Serî es-Sakatî'yi (k.s) yetiştirmesi dolayısıyla tasavvuf ve tarikat tarihinde önemli yeri olan sûfiler arasında onu da saymak gerekir.

YÂ

S

A

B

Û

R

(C.C)

İsa ÖZİNAN

Bizi yok iken var eden, yüceler yücesi Mevla'mıza hamd ü senalar, habibi Rasûl-i Ekrem efendimize salât ve selamlar olsun.

Efendim, mutlaka bir ceviz ağacının dalında ceviz görmüşsünüzdür. Dışında yemyeşil bir kabuk bulunur. O kabuğu soyduğunuzda sert odunumsu bir kabuk daha çıkar. Hatta çok sert kabuk olduğu zaman "çetin ceviz" denir. Bu sert kabuktan sonra cevize ulaşmak mümkündür. O cevizin içinde de cevizin özü vardır. Bir kimse yeşil kabuktan yese ve ceviz yedim dese yalan olmaz ama cevizin kendinden haberi bile yoktur. İşte sabır da özüne inildiğinde tadı da mükâfatı da bambaşka olan bir ibadettir. Bazı kimselerin sabrı cevizin yeşil kabuğunda, bazıları ise sert kabuğundaki gibidir ki bu sert kabuğun aşılması gerçekten çetin bir iştir. O kabuğu da aşan kimse cevize ulaşır ki bunun da ötesi vardır. Sabrın da özüne ulaşmak vardır.

Bir zata soruldu: "Ne kadar sabretmeliyim?"

Cevap buyurdu: "Ben sabrediyorum demeyene kadar!"

İşte sabrın özü, sabrettiğini bile bilmemektir, kendi sabrından gafil olmak nefsin hiçbir halini sabra bulaştırmamaktır.

"Makbul sabır, musibetle karşılaştığın ilk andakidir."[Buhari]

Sabır en büyük ibadetlerdendir. Öyle ki, Yüce Rabbimiz ayeti kerimesinde;

"Muhakkak ki Allah, sabredenlerle beraberdir."[Bakara, 153] buyurmuştur.

Ne büyük bir müjde âlemlerin Rabbi ile beraber olmak. Aynı müjde hadis-i kudsîde:

"Ben, beni zikredenle beraberim"[Buhari] olarak verilmiştir. En büyük ibadet olan zikrullah ile sabrın aynı müjdeye ulaştırması elbette birbirleri arasındaki güçlü ilişkinin bir mesajıdır. Her iki ibadette insanı kemal mertebelerine ilerleten, fena mertebelerinde yürüten yollardır, nefis düşmanına atılan oklardır.

Sabır Rahmân'dan (c.c), sabrın tersi olan sabırsızlık ise şeytandandır. Allah (c.c) yolunda sabredene korku yoktur ve hatta Allah yolunda sabreden mahzun bile olmaz. Çünkü sabreden kimse Allah'ın düşmanına savaş açmıştır. Böylelikle Allah ile dostluk sularına girmiştir.

Ayeti kerimede buyruldu ki;

"Allah dostlarına ne korku vardır, ne de onlar mahzun olurlar!"[Yûnus Suresi, 62]

Yüce Rabbimiz sabırla ilgili birçok ayeti kerime ile biz kullarına yüce Kitâbımız'da yol göstermiştir.

Sabır, aynı zamanda Rabbimizin isimlerindedir. Allah'a giden yollardan biridir ve en tesirlilerindedir. Bu yolda yürüyen Rabbini bulur, nefsini "lâ" (yok) eder ve "illâ" O'na (c.c) kavuşur. Tevhidi tam olur. İşte buna gösterilebilecek en büyük delil yine yüce kitabımızda;

"Muhakkak, mallarınızla ve canlarınızla imtihan edileceksiniz ve kesinlikle gerek sizden önce kitap verilenlerden ve gerekse Allah'a ortak koşanlardan birçok incitici sözler işiteceksiniz. Eğer sabreder ve Allah'tan korkarsanız işte bu, azmedilmesi gereken şerefli işlerdendir."[Â-i İmrân, 186]

Tasavvuf büyüklerinden Hallacı Mansur (k.s) hazretleri mürşidinin emri ile konuşmama orucuna başlamış ve tam iki yıl, her ne ile karşılaşırsa karşılaşsın sabredip susmuştur. Ne kadar zor değil mi? Haksızlığa uğrasanız bile susmak, uğradığınız felaket karşısında elinizde olan bir duruma karşı tepkisiz kalmak, nefse ne kadar ağır. İşte bu duruma iki yıl sabırla devam eden Hallacı Mansur (k.s) hazretleri, Allah'tan (c.c) gaflette olunan bir pazar yerinde kendisine konuşma izni verildiği anda dilinden "Ene'l-Hakk / Ben Hakk'ım" diyebilmiştir. Sabır onu Rabbine kavuşturmuştur. Çünkü sabır nefsin aleyhindedir ve samimiyet vardır. Samimiyet olmayınca namaz bile mecazken, samimi olarak yapılan iş elbette mükâfatlandırılır.

O, ben dediği sırada nefsi çoktan erimiş, yok olmuş, sabrettiğini bile unutmuş bir haldeyken, onu ilahi tecelli konuşturmuş fakat gaflet ehli tarafından bu anlaşılmamıştır.

Sözlerimin sonuna yaklaşırken, sözlerin en güzeli olan Rabbimizin sabırla ilgili onlara ayetlerinden birkaç tanesi ile hem kendime hem de siz değerli okuyuculara fânî âlemden bâkî âleme göçmeden sabrın

hakikatine kavuşmamızı temenni eder, nefsimin sabırsızlıklarından Rabbime sığınır, eğer bir hata etmiş isem tüm değerli okuyucularımızın affını bekler, hepimize bu dünyada feyz, bereket ve cennette Rabbimizin cemaliyle müşerref olmanızı dilerim...

"Doğrusu kim Allah'tan korkar ve düştüğü felakete sabrederse; muhakkak ki Allah, iyilik edenlerin mükâfatını hiçbir zaman boş çıkarmaz."[Yûsuf, 90]

"Çaresiz biz sizi biraz korku, biraz açlık, biraz da mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmeyle imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele!"[Bakara, 155]

YOLA DÜŞÜP DOSTA GİTMEK /2

Mustafa Tatçı

*Gönlüm cânım aklım bilim senin ile karar eder
Pervâz ururlar dem-be-dem uçuban dosta gitmeğe*

(Gönlüm, canım, aklım, bilincim, seninle/senin varlığıyla, nefsimde tecellin ile karar eder/ huzur bulur, kemale erer, sükûnete ulaşır. Bu soyut unsurlarım bir karara ulaştıktan sonra birlik olup/uçarak dosta gitmek için devamlı/her nefeste kanat vururlar.)

İnsan nefsi, yedi isimle müsemma olmuştur:

Nefs, ruh, kalb, akıl, sır, hafi ve ahfâ.

Esasen nefsin bu isimleri, şey'-i vâhîde, yani tek bir şeye delalet eder. İnsanın terbiye sonucunda bilinci ve hali değiştiğçe nefsinin de sıfatı ve adı değişir.

Nefs, ruh olur, kalb olur, akıl veya sır olur. Hülâsa nefis, her makamda bir isimle isimlenir.

Bir bir tek nefis, gösterdiği özelliğe göre de yedi sıfatla sıfatlanır. Bunlar da emmare, levvame, mülheme, mutma'inne, raziyye, marziyye, safiye, şeklinde adlandırılmışlardır.

Bu yedi sıfat ile vasıflanıp, sonra bu sıfatlardan geçip, safiye makamına ulaşmadıkça, o kişi nefsinin

bilip kâmil olamaz. Bu yolculuk sırasında, nefis iken ruh; ruh iken kalb, kalb iken akl, akl iken sır, sır iken hafi, hafi iken ahfâ olunacaktır. Hâl, makam ve idrak değişecek böylece Hakke'l-yakine ulaşılacaktır.

Sâlik, kalb makamına gelinceye kadar nefsin faaliyetlerine mağlup olur. Ne zaman ki nefis ruhun ve daha ileri bir merhale olan kalbin emrine girerse, mana yolculuğu o zaman kolaylaşır, daha zevkli hale gelir. Salik artık bütün gücüyle vuslata yönelir. Zikir ve tefekkürle, mücadele ve mücadeleyle gönül, can, akıl, bilinç gibi soyut kuvveleri dost sevgisinde, birlik düşüncesinde karar eder, kıvama gelir, kemal ve sükûn bulur, aşkı yoğunlaştırır.

Bir gönülde aşk tahakkuk ettikten sonra artık o salike masiva perde olamaz. "Ruh" makamında başlayan yolculuk sır makamında mana kazanır.

Burada hemen hatırlatalım: "Ruh" kelimesinin köken anlamı "yürü" demektir.

Nefsini ruha tebdil eden salik, artık yürür, yürür, yürür, yürür. Nihayet hakikat cem'de sır makamında tecelli eder.

Salik, Hakk ve hakikat yolcusudur. O, iç dünyasında derinleşip yol alırken bir kuşa, hasseten göçmen bir kuşa benzer. Göçmen kuş, misal âleminde salikin ve ehlullahın remzidir. Göçmen kuşlar, soğuk ülkelerden sıcak ülkelere; salikler de maddeden manaya uçarlar. Nitekim Yunus istiare yoluyla saliki kanat vuran bir kuşa benzetmektedir.

Kuşa benzeyen salik iki kanatla uçar: Aşk ve irfan.

İnsanın gönlü ve canı aşk (sevgi) ile, akli ve bilişi de irfan (bilgi) ile ilgilidir.

Sevgi ve bilgi, başka bir söyleyişle gönül ve cân, akıl ve bilgi müsavi (eşit) hale gelmelidir ki, insanın nefsi ruha, kalbe, akla ve sırta ulaşip dosta doğru uçabilsin. Yunus'un bu makamda cem idraki devam etmektedir. Bu idrak seviyesinde salik Niyazi'nin dilinden şöyle diyecektir:

*İşit Niyazi'nin sözün, bir nesne örtmez Hakk yüzün,
Hakk'dan ayan bir nesne yok, gözsüzlere pinhan imiş.*

**"Gönlüm cânım ak-
lım bilim senin ile ka-
rar eder
Pervâz ururlar dem-
be-dem uçuban dosta
gitmeğe**

DOBRA DOBRA MIYIZ?

YOKSA KALP KIRICI MIYIZ?

Ayşegül Sayın

"Dobra dobra" sözü birleşik bir isim olup Bulgarca "dobro" kelimesinden meydana gelmiştir. Bulgarcada; doğru, iyi manasına gelmektedir. Türkçe sözlük anlamı ise *çekinmeden, açık açık konuşmak, söylemek* manalarını teşkil etmektedir.

Hangi manada kullanılır?

"Dobra dobra olmak", "dobra dobra söylemek" söz dizileri lafı kimseden esirgemeyişin deyimleşmiş diğer tabirleridir. Bu deyimler çoğu zaman açık sözlü insanların kendini tanıtmaya biçimidir.

"Ben dobra dobra bir insanım!"

Halk arasında da bir insanla ilgili "o çok dobra biridir" denirse o kişiyle ilgili algıladığımız; bu kişinin hiçbir şeyi söylemekten çekinmeyen, içinden geleni söyleyen açık sözlü bir insan olduğudur.

Açık sözlü olmanın neresi yanlıştır?

"Açık sözlü olmanın neresi yanlıştır!" düşüncesiyle konuşan "dobra" insanlar; "Lafımı esirgemem, çekinmem, güzele güzel, çirkine çirkin derim; darılmaca, gücenmece yok!" deyip ağızlarından çıkan lafın karşı taraftaki kişinin kalbini kırabileceğini, gururunu incitebileceğini akıllarına bile getirmezler.

Eğer "dobra dobracılık" diye tabir edilen husus haddinden fazla olursa hiç de masumane bir doğruculuk, açık sözlülük olmuş olmaz. Kırıcılık boyutuna ulaştığı vakit, şeklini değiştirir ve "patavatsızlık", yani düşünmeden konuşma şeklini alır.

İyiliği ya da kötülüğü, güzelliği ya da çirkinliği açık sözlülük adı altında mübalağa ederek ifade etmek **ham bir davranış biçimidir**.

"Dobra dobra" dediğimiz tabir daha çok bir kötülüğü, bir olumsuzluğu ifade ederken ortaya çıkar. Unutmamamız gereken bir şey vardır ki oda üslubumuz hiçbir zaman kalp kıracak şekilde değil aksine gönül alacak şekilde olmalıdır. Bu hususta Hazreti Mevlana ne güzel demiştir:

"Lütuf merhemi ol, inciten diken gibi olma!"

Güzel huylu bir Müslümanın en büyük özelliklerinden biri hiç kuşkusuz açık sözlü yani doğru sözlü olmasıdır. Bir yanışı gizlemek ve saklamak elbette doğru bir davranış biçimi değildir. Ancak bunun da bir ölçüsü, bir kıvamı olmalıdır. Cenab-ı Hakk da kullarının sağlam, dürüst ve açık sözlü olmalarını ister fakat bunun yanında yumuşak ve gönül alıcı söz söylemelerini buyurur.

"Kullarıma söyle, sözün en güzel olanını söylesinler. Çünkü şeytan aralarını açıp bozmaktadır. Şüphesiz şeytan, insanın apaçık bir düşmanıdır." [İsrâ Sûresi, 53]

Sonuç olarak; Müslüman merhametli, hassas bir gönle sahip olmalı ve kimseyi ne eliyle, ne diliyle, ne de davranışlarıyla kırıp incitmemelidir. Haline, sözlerine son derece özen göstermelidir. Ağzından çıkan her kelimeyi iyice ölçüp tartmalı, kendisine ve karşısındakine faydalı olup olmayacağını iyice hesaplamalıdır.

Ok yaydan çıktıktan sonra meydana gelebilecek hususlar daha büyük sorunlara yol açabileceği için açık sözlülüğü güzel bir ölçüde, yerinde ve zamanında kullanmayı bilmelidir...

"Kullarıma söyle, sözün en güzel olanını söylesinler. Çünkü şeytan aralarını açıp bozmaktadır. Şüphesiz şeytan, insanın apaçık bir düşmanıdır."

[İsrâ Sûresi, 53]

Aksi takdirde doğru sözlü dobra dobra bir insan olmak başına olmadık dertler açar ve kaş yaparken göz çıkarmak deyimi mucibince olmadık yere karşısındakinin hafazanallah istemeden kalbini kırmaya sebebiyet verir.

Hülasa, açık sözlü olma hususundaki huyumuza kalp kırmadan devam edelim.

Allah cümlemize doğru sözü, doğru şekilde kullanmayı nasip eylesin. (Âmin)

Cenâb-ı Allah'ı Sesli Zikir (Cehri Zikir) - 3

Zül-Cenâheyn

Üçüncü Hadis

Rasûlullah Efendimiz (s.a.s) bizim yanımıza geldi ve buyurdu ki; **“Ey inananlar Cenâb-ı Allah'ın dolaşıcı, zikir meclislerine inip duran melekleri vardır. Zikrullah'a erkenden gidiniz.”**[Hadisi, Bezzâz Hakim müstedrekinde tahrîç etmiştir.]

İzahı

Dört büyük meleğin dışında çeşitli vazifelerle görevlendirilmiş melekler vardır. Cenâb-ı Allah'ı zikreden meclislere uğrayan bu melekler demek ki sadece o vazife için halk olunmuşlardır.

Şu hadis-i şerifte de Rasûlullah (s.a.s):

“Cennet bahçelerine uğradığınız zaman, oradan istifade ediniz. (Cennet bahçeleri hangisidir?) dediler. O da: (Zikir halkalarıdır) buyurdu.”[Keşfu'l-Hafâ, I, 99 vd; Nihâye, II, 194]

« **Ey iman edenler! Mallarınız ve evlatlarınız sizi, Allah'ı zikretmekten alkoymasın. Her kim bunu yaparsa, işte onlar ziyana uğrayanların ta kendileridir.**”[Münâfikûn Sûresi, 9]

Dördüncü Hadis

Ebû Saidi Hudrî'den Rivayet olunmuştur ki, Rasûlullah (s.a.s) şöyle buyurmuşlardır: **“Allah'ı zikreden hiçbir kavim yoktur ki, melekler onları kuşatmış, Allah'ın rahmeti onları bürümüş, üzerlerine “sekîne” inmiş ve Cenâb-ı Allah onları kendi nezdinde olan meleklerine övmemiş olsun.”**[Müslim ve Tirmizi, Ebû Hüreyre'den rivayet etmiştir.]

İzahı

“Sekîne” ne demektir? Sekîne kalbin Cenâb-ı Allah'a tam bağlılığı sayesinde korkudan uzaklaşıp, huzur içerisinde olmasıdır. Nitekim Ayette de şöyle buyrulmuştur:

“Cenâb-ı Allah Sekîneyi müminlerin kalplerine indirdi.”[Fetih Sûresi, 4]

Sekîneden maksadın, bir melek olduğu ve müminlerin kalplerine huzur ve emniyeti yerleştiği şeklinde tefsir edenler de olmuştur. Nitekim Hz. Ömer (r.a.) hakkında:

“Muhakkak ki sekîne, Hz. Ömer'in lisanında konuşur.”[Ragib İsfehâni, Müfredât, s.237] Sekîneyi akıl ile izah edenlerde vardır. İnsanı kötülüklerden, şehvî arzu ve isteklerden alıkoyan akıl, nimetlerin en büyüklerindedir. Zikirle kalbin huzura ereceğini işaret eden şu ayette buyruluyor ki:

“Onların kalpleri Cenab-ı Allah'ın (c.c) zikriyle mutmain olur.”[Ra'd Sûresi, 28]

Bu hâl Resulullah'ta (s.a.s), bilhassa vahyin inişi anında çok görülüyordu. Zeyd b. Sabit -ki vahiy kâtiplerinden idi- şöyle buyuruyorlar:

“Ben, Rasûlullah (s.a.v.)'ın yanı başında bulunuyordum da onu sekîne kaplamıştı.”[İbnü'l-Esîr, en-Nihâye, II, 385]

Görülüyor ki bu öyle huzur ve rahattır ki; Cenâb-ı Allah, onu istediği kullarının kalbine atar ve onu rahat ettirir. İşte bu hal Rasûlullah'ta (s.a.s) Kur'ân'ın inişi esnasında görülüyordu ki, dalma, gaybet ve sükûn halidir.

İbn-i Mesut'tan gelen bir rivayette de:

“Sekînet hali ganimettir, onu terk etmek ise borçlanmaktır.”[İbnü'l-Esîr, en-Nihâye, II, 385]

Kelimeye rahmet manası da verilmiştir. Kelimenin, bunlardan başka manalara geldiğini söyleyenler de olmuştur. Fakat en önemli olanları bunlardır.

“Allah odur ki, imanları üzerine iman

artırsınlar diye mü'minlerin kalbine manevi huzuru indirdi."[Fetih Sûresi, 4]

Hudeybiye'de ağaç altında biat eden mü'minler hakkında da şöyle buyruluyor:

"Böylece kalplerinde olan sadakati bildi de üzerlerine manevi huzuru indirdi."[Fetih Sûresi, 18]

Yine Cenâb-ı Allah (c.c.):

"Hani o kâfir olanlar, kalplerindeki taassuba (cahiliyet gayretine) sarıldıkları sırada Allah, Resulü'nün ve müminlerin üzerine manevi huzuru indirmişti."[Fetih Sûresi, 26]

Görülüyor ki sekine, Allah Resulü'ne sadece inhisar ettirilmemiş, bunun içine müminlerde dâhil edilmiştir. Ama bu nimetten inanmayanlar mahrum edilmiştir. Kur'ân okuyan, Allah'ı zikreden müminlerin üzerine sekinenin bir rahmet bulutu halinde inmesi de vardır.

Bera b. Azib (r.a.)'den şöyle dediği rivayet edilmiştir: "Ashabtan bir kişi, bir gece Kehf Sûresi'ni okumuştur. Evinde de bir atı vardı. Bu sırada at ürkmeye başladı. Bunun üzerine o zat: "Ya Rabbi! Sen âfetten emin kıl!" diye dua etti. Hemen o zatı duman gibi bir şey yahut bir bulut kapladı. Sonra bu vakayı Nebi'ye (s.a.s) hikâye etti. Rasûlullah: **"Oku ey kişi! Çünkü o bulut gibi görülen şey sekine idi. Kur'ân'ı dinlemek için yahut**

Kur'ân'ı tebcil için inmişti" buyurdu."[Tecrid-i Sarîh, IX, 306]

Savaşlarda ve korku anlarında Cenâb-ı Allah'ın yardımı ile müminlerin üzerine bir huzur, bir rahmet ve bir sekine çöker. **"Sonra Allah, sekinesini onun üzerine indirdi ve onların göremeyeceği askerlerle onu teyid etti."**[Tevbe Sûresi, 40]

Cenâb-ı Allah rahmetiyle bütün mahlûkatı kuşatmıştır. Kul da rahmete vesile olan yolları aramalıdır. Üç beş kişi bir araya gelince, Mevlâ'yı zikretmelidir. Böyle zikirden gafil olanlar hakkında ise şu hadîs-i şerîf, ne kadar ibretle okuyup düşünmemiz gereken bir hadistir.

Ebû Hüreyre (r.a.), Rasûlullah'ın (s.a.s) şöyle buyurduğunu haber vermiştir: **"Bir kavim, bir mecliste otururlar da Cenâb-ı Allah'ı zikretmeden kalkarlar ise, sanki eşek leşini yemiş gibi kalkmış olurlar ve (o meclis) onlar için kıyâmet gününde hasret ve pişmanlık olur."**[Ebû Dâvûd, V, 180 vd]

Yine bu hadise yakın manada, bir başka hadisi daha

görüyoruz.

"Bir meclise oturup Allah'ı (c.c.) zikretmeyen kişi için bu aleyhinde bir noksanlık olur."[İbnü'l-Esir, V, 139]

"Bir kavim, bir mecliste otururlar da Cenâb-ı Allah'ı zikretmeden kalkarlar ise, sanki eşek leşini yemiş gibi kalkmış olurlar ve (o meclis) onlar için kıyâmet gününde hasret ve pişmanlık olur."

[Ebû Dâvûd, V, 180 vd]

Misyon, Vizyon ve Aksiyon Sahibi Olmak!

Prof.Dr. Ali AKYÜZ

Kâinattaki canlı-cansız bütün varlıklar bir misyon üslenmiştir. Her varlık gerçekleştireceği misyona ve amaca hizmet edecek yeterlilik ve donanımlı yaratılmıştır. Bu hususiyet bütün canlılarda kolayca gözlemlenmektedir. İnsan eli ve müdahalesi olmazsa herhangi bir olumsuzluk ve aksaklık da söz konusu değildir. Ancak, insanoğlunun doğuştan getirdiklerinin yanında, sonradan elde ettiği kazanımlarının onu farklı kıldığı bir başka gerçektir. Diğer canlılardan farklı ve ayrıcalıklı bir yönünün mevcudiyeti de anlatılması zor olmayacak kadar açık bir durumdur.[1]

Bu var oluş, insana, apayrı bir sorumluluk yüklemekte ve onu ulvi bir misyonun sahibi

yapmaktadır. Bu mesuliyet, kendisinin de üyesi olduğu kâinata karşı sorumlu, içinde yaşadığı zamanı ve mekânı mamur kılma ve erdem/fazilet, iyi ve kötü kadim mücadelesinde iyi ve güzelin, erdem ve faziletin yanında yer alma misyonudur.

Ahlâk, ferdi ve toplumsal duyarlılıkların atlasıdır. Duyarlılıklar, ne kadar isabetli, saygı değer ve muhterem olursa, ferdi ve toplumsal münasebetler o ölçüde düzenli, hayati parametreler de o derece sağlıklı olacaktır. Ferdin ve toplumun yönünü, temayüllerini objektif, bilimsel kriterler ışığında, doğru ölçme ve tedbir alma imkânı verecektir

Hayati fonksiyonları olan ahlâkî ölçüler, bedendeki ruh misali vazgeçilmezdir. Onsuz, ne ferdi ne de

toplumsal var oluştan söz edilemez. Edilse bile insani bir var oluştan çok, behimi bir var oluş mevzubahis olacaktır.

Göz önünde olanın, önder ve lider olanların yani vizyonda olanların örneklenmesi söz konusu olduğundan her şeyleri; sözleri ve davranışları ilkeli, ahlâkî ve örneklenebilir olmalıdır. Onlar, sadece kendileriyle sınırlı olmayan söz ve davranışların sorumlularıdır.

Kesinlikle ifade edebilirim ki, iddiası olanların davranış ve sözlerinde, vizyonda olanların hareketlerinde, zor da olsa, güç de olsa, içgüdüsellikten arındırılmış, bir sorumluluk ve soyluluk vardır ve de olmalıdır.

Güzel ve kalıcı olanlar klasik, soylu ve kaliteli olanlardır. Ona da kolay ulaşılamaz.

İçgüdüsel davranış ve arzuların tatmini ile hedonistlik tavır ve yönelişle güzele ve mükemmele ulaşılamaz.

Tüketerek şaheserler oluşmaz.

Üreterek sanat eserleri yapılır. Bunun için de ter akıtlır, emek verilir, zorluklarla mücadele edilir, onlara göğüs gerilir ve sorumluluk üstlenilir. Sorumlu davranışların temel felsefesi duyarlı olmaktır. Canının istediği gibi olma kolaylığından uzak, bilinçli davranışın zorluklarını seçmektir.

Tesadüf ve gelişigüzeliklerin ortaya çıkardığı olumlu sonuçlardan, şahsına bir pay çıkarma hakkını kim kendinde görebilir ki?

Ufku, düşünce derinliği ve duyarlılığı olmayan kimseler, nasıl olur da, erdemli davranışların ötesinde, bir de örnekliliği olacak toplumsal heyecanın çevrelediği câzibe merkezi oluşturabilirler?

Onlar neyin farkında oldu ki, MİSYON/görev ve sorumluluklarının, VİZYON/görünüm ve muhtevalarının, AKSİYON/gayret ve çabalarının farkında olsunlar?

Lider özellikli örnek şahsiyetler, bir fazilet âbidesi ve aydınlık savaşıcı gibi algılanmakla birlikte, bireysel yönden ziyade asıl gözden kaçırılan sosyal

tafalarının sanki bir gizem olarak gizlenmesidir. Sosyal taraflarının bu şekilde gizlenmesi ise, örnek liderleri yeterince tanıma imkânını bize ne çare ki (!) vermemektedir.

Örnek lider, bireysel yönü ve sosyal tarafıyla da bilinmelidir/tanınmalıdır. Aksi halde, eksik bilgi bizi, yanlışlıklarımızla tarihin derinliklerinde kalmaya mahkûm edecektir.

O halde, sahiplenilen değerler manzumesinin ortaya çıkardığı "ben" kimliği, kimlikle var olma iddia ve çabası duruşu, kimliği koruma refleksi de tavır temsil etmektedir. İşte bu olgu da, insan hayatının ortaya çıkardığı aktivitelerin tamamını ihtiva etmektedir. Bu aktivite, misyonumuzu belirlemek,

vizyonumuzu sergilemek ve aksiyonumuzla etkilemek gibi üç boyutlu bir aktivitedir. Başka bir deyişle, misyonumuzu fark etmek, vizyonumuzla fark edilmek ve aksiyonumuzla fark ettirmektir.

Bir medeniyet projesinin en önemli, olmazsa olmaz unsuru, misyon, vizyon ve aksiyon sahibi erdemli insandır/insanlardır.

Erdemli insan; elinden ve dilinden, insanların zarar görmediği (Hz. Peygamber/Hadis) kişi olmalıdır.

Realite bazen (bence genelinde) böyle olmadığını

fısıldasa da erdemli ve erdemliliğin gereği budur, bu olmak zorundadır!

Barış, birlik ve kardeşlik duygularıyla bir arada yaşayabilmenin, başkalarının hak ve hürriyetlerinin kısıtlanmadığı, başkasının ve diğerin varlığının önemli olduğu, varsayıldığı bir anlayış, bir arada yaşama projesinin; modern toplum projesinin ilk ve vazgeçilmez esası ve standardı da olacaktır.

Bu standart da, erdemli insanların/liderlerin düşünce ve davranış ikliminde gerçekleşecektir.

Gerek yaşadığımız toplumda ve gerekse dünyada, misyon, vizyon ve aksiyon sahibi, insana/insanlığa hizmet eden erdemli insanlara selâm olsun!

Muhabbetlerimle efendim...

**"Göz önünde olanın,
önder ve lider olanların
yani vizyonda olanların
örneklenmesi söz ko-
nusu olduğundan her
şeyleri; sözleri ve dav-
ranışları ilkeli, ahlâkî ve
örneklenebilir olmalı-
dır."**

DUYMAK VE DİNLEMEK . . .

Ayşe DEMİRCİOĞLU

“Biz insanı karışık bir nutfeden yarattık. Onu imtihan ediyoruz. Bu yüzden onu işitici, görücü yaptık.”[İnsân, 2]

Duyma, görme, hissetme ve anlama duyuları ile yaratıldık. Kur’ân-ı Kerim’de birçok yerde gözler ve kalplerden önce kulaklardan bahsedilir.

Mü’minûn suresinin 78. ayetinde Rabbimiz buyuruyor:

“Sizin için kulakları, gözleri ve kalpleri yaratan O’dur. Ne kadar az şükrediyorsunuz!”

Kur’ân-ı Kerim o kadar yüce ve mucizevî bir kitaptır ki insanı hayretler içerisinde bırakır. Araştırmalar gösteriyor ki anne karnında bulunan embriyonun gelişim sürecinde önce iç kulaklar belirir, sonra da gözler oluşmaya başlar. Yeni doğan bir bebek için işitme duygusu, diğer fonksiyonlardan önce oluşur. Ayetlerde geçen öncelik sırası bu yüzden çok dikkat çekicidir.

Çocuk, bir ailenin meyvesidir. O dünyaya geldiği anda, haneyi bir şenlik kaplar, bütün dikkatler ona odaklanır. Anne-baba, bebeğin ilk öğretmenleridir ve doğal olarak ona önce konuşmayı öğretirler.

Konuşmak, kendini ifade edebilmek, derdini söyleyip ona derman olabilmektir. Konuşmadan duygular, bilgiler, sevgiler nasıl paylaşılır? Konuşmak bir ihtiyaçtır. Ama aşırısı zararlıdır, ziyandır. Konuşurken az ve öz konuşmak gerekir.

Cümlelerde kelime israfından, mâlâyânîlikten vazgeçmeliyiz. İfade ettiğimiz her cümle Allah ile başlamalı, Allah ile bitmeli. Aksi halde, boş konuşmuş oluruz. İnsan boş konuşup durur, sonra konuştuğundan sonra kalbe kasvet girer, boş konuştuğunun farkına varır ve derin bir nedamet duyar.

Her ne kadar konuşmak bir ihtiyaç ise, dinlemek de bir ihtiyaçtır. Bir mecliste herkes ihtiyaçtan dolayı içini dökerse, susmadan konuşur durursa, kaos ortamı oluşur. O konuşur, bu konuşur, herkes aynı anda konuşur, ama kimse dinlemez. O yüzden derim ki, anneler babalar, çocuklarına konuşmayı öğretirken, keşke dinlemeyi de öğretselermiş...

Dinlemek her yiğidin harcı değildir. Çünkü dinlemek ne kadar pasif bir olgu gibi görünse de, aslında aktiftir. Dinlerken insan aktarılan onca bilgiyi beynine işler, sonra onları kendi doğrularına göre sıralar.

Şu da bir gerçektir ki herkes konuşmak ister, fakat dinlemeye gelince, kimse dinlemek istemez. Hâlbuki sen konuştuğunda mutlaka bir dinleyen de oluyor. Yoksa kendi kendine konuşmuş olursun. O yüzden sorarım, neden konuşurken bütün dikkatleri üzerimize çekmek istiyoruz da, insanların konuşmalarına izin vermeyip, can kulağı ile dinlemiyoruz acaba...

Dinlemek diyorum, duymak demiyorum. Duymak sadece sesi algılamaktır, dinlemek ise sesi anlamaktır. Allahu Teâlâ nasıl **es-Semî’** ismiyle gizli ve açık her şeyi

**“O konuşunca,
rüzgâr bile susuyor-
du...”**

işiten ve duyan, her şeyden haberdar olansa, bizler de O'nun kulları olarak **Semi'** ismiyle dinlemeliyiz kâinatı ve bütün canlıları.

Bir Müslüman kardeşimizin bir derdi, bir sevinci olduğunda, göz bebeklerine bakıp gönülden dinlemeliyiz. Nitekim âlemlere rahmet olarak gönderilen güzel Peygamberimiz biri konuştuğunda ona tüm vücuduyla dönermiş. Beden dili ile bu şu demektir:

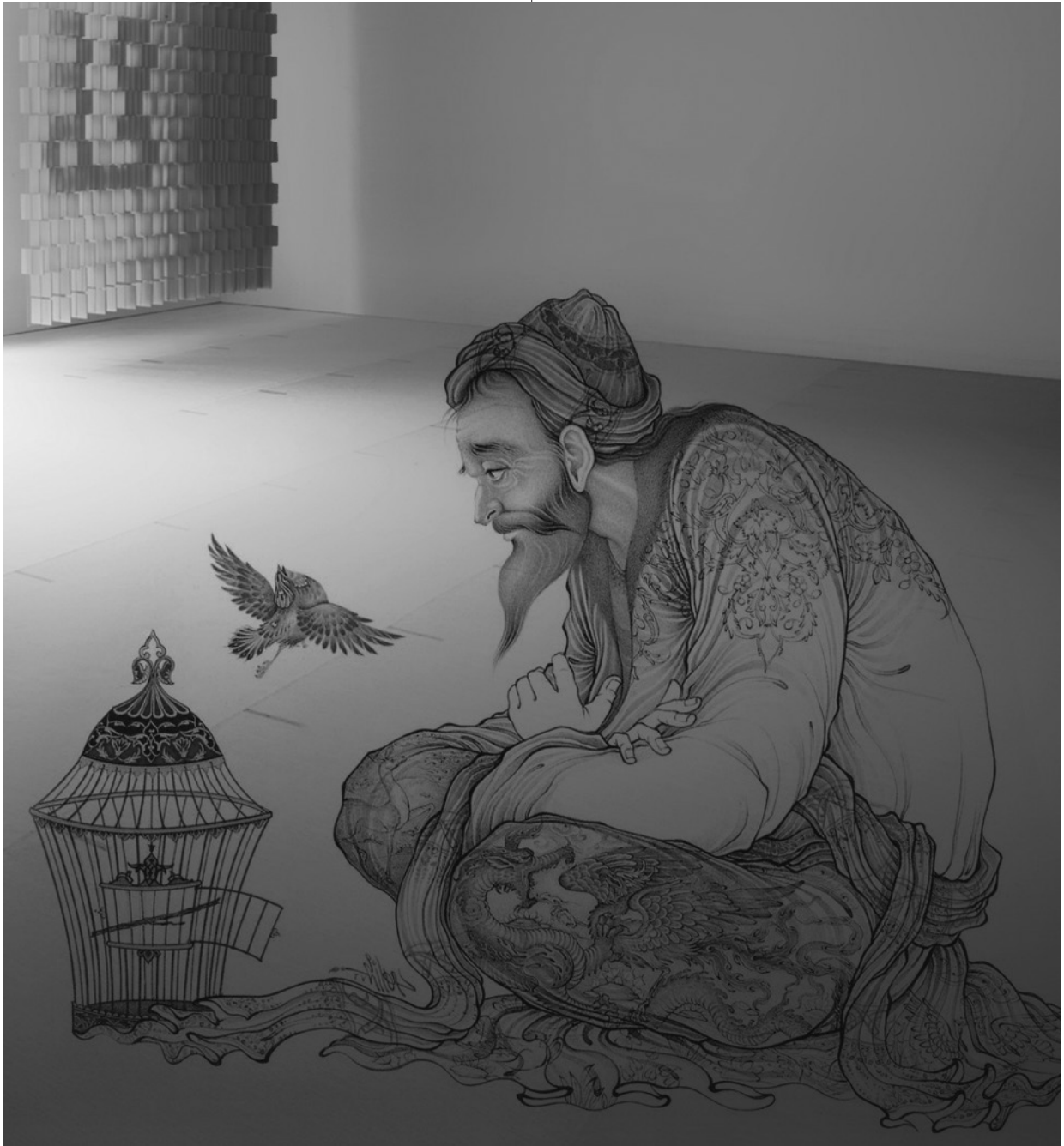
“Ey sevgili insan, sen benim için değerlisin, senin söylediklerini dinliyorum, sana önem veriyorum,

seni Allah için seviyorum...”

Peygamberimiz bize her yönüyle en güzel örnektir, şâir diyor ki; **“O konuşunca, rüzgâr bile susuyordu...”**

Rüzgâr bile O'na saygısından dolayı susuyordu. Bizler de müslim, gayr-i müslim demeden, her insana, insan olduğu için ve **yaratılanı severiz Yaradan'dan ötürü**, diyerek susup dinlemeliyiz...

Bu yüzden derim ki, bırakalım sözlerimizle yarışmayı. Bırakalım laf kalabalığından, kelime israfından, lüzumsuz söz sarf etmeyi de, can u gönülden dinlemeyi de öğrenelim...

İHTİLAFLAR MI, İBRET Mİ?

Dr. Zafer TORTUM

İnsan, yeryüzünde Allahü Teâla'nın (c.c) halifesidir.

Kadir-i Mutlak olan Yüce Yaradan'ımızın (c.c) büyük bir lütufla muhatap olduğu insanoğlu! Acaba bu lütfun, biçilen bu manevi değerinin farkında mıdır?

Geçmişte filozof geçinen birtakım kişilerin dediği gibi insan sadece düşünen bir hayvan/canlı mıdır acaba? Yoksa Rabbimizin, **“yeryüzünde sen benim temsilcimsin!”** lütfuna mazhar olarak vücuda getirdiği, nice mucizevi beşeri nimetlerle donattığı varlık değil midir? Diğer bütün mahlûkattan farklı olarak, akıl ve ruh gibi üstünlükler bahşettiği insanın kâinattan ibret alması gereken nice deliller yok mudur?

Kur'ân-ı Kerim'de Yüce Allah şöyle buyuruyor:

“Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde selim akıl sahipleri için elbette ibretler vardır.” [Âl-i İmrân 190]

Evet, zahirde gece ile gündüz birbirine zıt, ihtilafli görünse de aslında ne kadar da bir bütünlük içindeler. Sürekli gündüz olsaydı, istirahat edilen geceyi üzerimize kim getirebilirdi? Ya da tam tersi devamlı gece olsaydı, geçimimizi temin için güneşi ortaya çıkartıp gündüzü kim getirebilirdi? Gece olmadan gündüzün veya gündüz olmadan gecenin kıymetini anlayabilir miydik? Akıl sahiplerinin ibret alması gerekmez mi?

Bütün bu kâinat kitabında, yaratılan mahlûkatta, insanın içtimai ve hususi hayatında ve hatta kendi bedeninde bunun gibi fark edilmesi gereken nice durumlar vardır. Çoğu ihtilafli, tezat gözüken şeyler aslında Yüce Rabbimiz'in (c.c) biz akıl sahiplerinin ibret alması ve O'nun (c.c) büyüklüğünü, şanını, yüceliğini beşer ölçüsünde anlayabilmemiz için sunulan deliller manzumesidir.

Sevgili Peygamberimiz 'in (s.a.s) amcası Hz. Abbas'ın (r.a.) rivayet ettiğine göre Efendimiz (s.a.s) buyuruyor ki:

“Beş şey gelmeden evvel şu beş şeyi ganimet bilip değerlendirin:

-İhtiyarlık gelip çatmadan evvel gençliğin,

-Hastalıktan evvel sıhhatin,

-Fakir düşmeden evvel varlıklı olmanın

-Meşguliyetten evvel boş zamanın,

-Ve ölüm gelmeden evvel hayatın kıymetini bil, bunların hakkını ver!” [Buhârî, Rikâk/3; Tirmizî, Zühd/25;

Hâkim, Müstedrek, IV, 341]

Allah Rasulü'nün (s.a.s) hayati gördüğü ve bunlardan dolayı hesaba çekileceğimizi bildirdiği,

nimetlerin en önemlilerinden olan bu beş şeydeki ihtilaf gibi gözükür - derin bütünlüğü anlamamız gerekir.

Yaşlı bir kişi kadar gençliğin, bir hasta kadar sağlık sıhhatin değerini anlayan olmaz. Fakir düşen, zengin zamanının kıymetini bilip, malını Allah (c.c) yolunda harcaması ne güzel bir ameldir. Hayat meşgalesine dalmadan boş zamanlarını ibadet ve Allah (c.c) yolunda hizmet ile geçirse insan, müthiş kazanımlar elde edip, daha önemlisi Rabbimizin rızasına ulaşmak için fersah fersah yol kat etmez mi? Ve tabii en önemlisi ölüm gelmeden, hayatın bir imtihan olduğunu; dünyayı ahiretin tarlası olarak görenlerin burada ettiği iman, ihlâs vb. Muhammedî (s.a.s) tohumların meyvelerini öte âlemde meyvelerini toplayacağını bilmek akıl sahibi olana çok mu zor, ağır geliyor?

Bu ihtilafı veya tezat gibi anlaşılabilir beş şeydeki mana derinliği ve bütünlüğü, biri olmadan diğerinin tam anlaşılabilmesi Yaradan'ın yeryüzündeki temsilcilerine ne kadar zarif, ne kadar anlamlı bir hediyesidir.

Yine, insan bedeninde ihtilafı, tezat gibi görünen, akıl sahipleri için ibretlik hadiseler vuku bulur. Mesela akciğerlere kalpten gelen oksijensiz kirli kan, solunumla oksijenlenip tekrar akciğerlerden kalbe temiz kan olarak gönderilir. Nefes alıp verme olmasaydı vücut kanı temizleyemezdi.

Vücudumuzda hissettiğimiz ağrıların bir nimet olduğunu biliyor muyuz? Bedenin bir bölümünde duyduğumuz ağrı, bir sinyal gibi insanı uyarır. O da, bunun için doktora gider. Muayene, tahlil ve tetkik yaptırıp hastalığının nedenini teşhis ettirerek gerekli tedavisini yaptırır.

Yüksek tansiyon hastası olan bir kişinin enseden başa vuran şiddetli ağrı ve burun kanaması olduğunda iyi ki kanamış deriz. Çünkü bu şekilde hiper tansiyona bağlı intra serebral hemoraji (beyin kanaması) riski azalmaktadır.

Uykusuzluk rahatsızlığı olan bir insan, buna bağlı vücudunda oluşan olumsuz halleri gördükçe sağlıklı bir uykunun nasıl büyük bir nimet olduğunu anlayabilir. Çünkü sağlıklı normal bir uyku, kişiye dinçlik, bedene dinlenme hissi ve güçlenmiş bir bağışıklık sistemi kazandırır.

Yeryüzünü bin bir çeşit nimetlerle donatan Yüce Rabbimiz 'in yağmurun yağmasındaki mucizesi ve peşine güneş açmasındaki hikmeti kaçımız anlayabiliyoruz? Kimine göre ıslanma sebebi olan yağmur olmasaydı acaba ne olurdu? Susuzluktan kırılan ekinler, hayvanlar, insanlar kısacası hayat olabilir miydi? Ve peşinden bulutların kaybolup, içimizi ısıtan, parlak ışıklarıyla dünyamızı aydınlatan güneşin ortaya çıkması ne büyük bir mucizedir. Tıpkı karanlıklardan aydınlığa, günahlardan tövbeye yönelen; afakanların bir mengene gibi sadrını sıkıştırdığı insanın hüzün ve kederden manevi sevinç ve rahatlamalara doğru yelken açması gibi...

Yine; bembeyaz örtüsüyle yerküreyi kaplayıp, şiddetli soğuğuyla kimi zayıf insanlarda depresyona bile neden olabilen Kış mevsimi sonrası gelen ilkbahar. Yüce Yaradan'ın ölümden sonra nasıl diriltileceğimiz konusunda; peş peşe gelen Kış-İlkbahar dönüşümünü örnek vermesi akıl sahipleri için ne kadar da manidar.

Çoğu âlim tarafından ahir zaman olarak kabul edilen günümüzde zulümler, zalimler olmasa, adalet ve adil yöneticinin kıymeti bilinir miydi? Bela ve zulme uğrayanlar, Aziz ve Celil olan Rabbimizin

buyurduğu gibi **“Sabır ve namaz ile dua edenler”** dibe vurdukları yerden yeniden yüzeye ve sebat ederlerse daha da yükseklerle kanat açmazlar mı? Manevi mertebelerini kat kat arttırmazlar mı?

İşte bütün bu peş peşe birbirini takip eden, kimine göre bazıları şer olan ama **“Siz bir şeyden hoşlanmazsınız; oysaki o sizin için bir hayırdır. Yine olabilir ki, siz bir şeyi seversiniz, oysaki o sizin için bir kötülüktür. Allah bilir, siz bilmezsiniz.”** [Bakara, 216] hükmünü kâinata nakış nakış işleyen Allahü Teâlâ'yı sürekli hatırlamak, zikretmek, hayatımızı buna göre yönlendirmek durumundayız. Bu tezat ve ihtilafı görünen konularda; kâinata muhteşem bir nizam ve ahenk var eden, akıl sahiplerine delil ve ibretler sunarak ezeli ve ebedi Hayy (c.c) olan Mutlak bir güç olduğunu unutmamalıyız. Bunun için yapılabilecek en güzel ve en önemli şey Allah'ı (c.c) zikretmektir.

Çünkü **“Allahü Teâlâ'yı zikredenle zikretmeyen arasındaki fark diri ile ölü arasındaki fark gibidir.”** [Buhârî, Deavât/67] buyuruyor, Nebiler Sultanı (s.a.s).

Yoksa biz akıl sahibi değil miyiz?

“Allahü Teâlâ'yı zikredenle zikretmeyen arasındaki fark diri ile ölü arasındaki fark gibidir.”

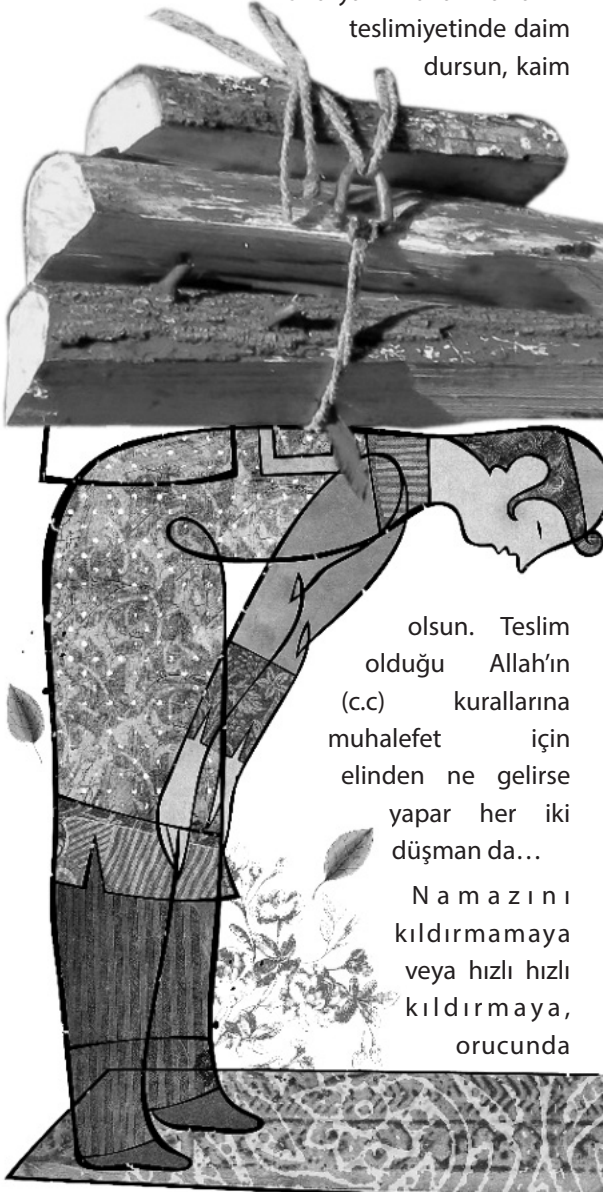
[Buhârî, Deavât/67]

TOHUMU EKTİK, ÇIKMAZSA TOPRAK UTANSIN!

Yalçın ALBAYRAK

Terbiye, bir nevi herhangi bir şeyi kademe kademe, zamanla kemâline erdirmektir. Kişide bulunan, istenmeyen kötü hasletleri huyları ondan ayırmak, yok etmek, tekrar etmesinin önüne geçmektir.

Müslüman teslim olan kişidir. Rabbine ve emirlerine teslim olur. Ancak nefis, şeytan ve şeytanın avaneleri onu yalnız bırakmazlar ki teslimiyetinde daim dursun, kaim

olsun. Teslim olduğu Allah'ın (c.c) kurallarına muhalefet için elinden ne gelirse yapar her iki düşman da...

N a m a z ı n ı
kıldırılmamaya
veya hızlı hızlı
kıldırılmaya,
orucunda

gevşek davranmasına, zekâtı verse de istemeye istemeye vermesi gibi daha birçok oyunlar ederler insana.

İşte Cenab-ı Allah'ın(c.c) istediği, emrettiği güzellikleri layıkıyla yerine getirebilmesi için mü'minin manen terbiye görmesi, ibadetlerin inceliklerine riayet edebilmesi elzemdir. Yoksa namaz kılariken türlü düşüncelerle aklını çeler şeytan *aleyhilla'ne*.

Meczuplardan biri camiye girer. Ama oturmaz, meraklı ve şaşkın gözlerle etrafı süzer, dolanır ve hızlı çıkar gider. Az sonra sırtında bağlanmış odunlarla tekrar gelir camiye ve tam namaza başlamak üzere olan cemaatle birlikte saf tutar. Ama sırtındaki odunlarla güç bela bitirir namazını. Eğilip kalktıkça yere düşen odunlar, çıkardığı ses vs. derken, tabii cemaat de rahatsız olmuştur bu durumdan. Nihayet biter namaz. Herkes kıpırdanmaya, adama söylenmeye başlamıştır bile. İmama kadar ulaşır sesler. İmam yaklaşır bu zatın yanına ve der ki:

- Oğlum böyle namaz mı olur, sırtında odunlarla, sen ne yaptın? Hem kendini hem de çevreni rahatsız ettin bak, bir daha namaz kılmaya yüksüz gel olur mu?

Bunu duyan meczup melül-mahzun, ama manalı bir bakışla sorar:

- Âdetiniz böyle değil mi?

- Ne âdeti? der Hoca. Cemaat da toplanmış, merak ve şaşkınlıkla olayı izlemektedir o sıra. Der ki meczup bu kez:

-Hocam ben namaz kılmak için girdim camiye, şöyle kendime uygun bir yer ararken içeridekilere baktım, gördüm ki herkesin sırtında bir şeyler var. Zannettim

ki adet böyledir, ben de şu odunları yükledim geldim.

“Harâbât ehlini hor görme zâkir, defineye mâlik viraneler var.”

Manevi terbiye bir kâmilin eşliğinde yapılır. Niye yapılır? Kişinin ibadette ve yaşayışta işin özüne vakıf olması için. Manen terbiye alınca ne olur kişide? O vakit insan her şeye hakikat nazarıyla bakar. Namaza durduğunda, Rabbinin huzuruna çıktığını anlar. Oruç tutduğunda, nefsinin heva ve isteklerini dahi iyi görebilir. Her amelinin, fiilinin özüne vakıf olur insan.

Peki, bu terbiyeyi nasıl yaparlar? Öncelikle kalbini ilahi nurlarla yıkanması için her terbiyeciler kendi usulünce evrad okutup, tesbih verirler o kişiye. Ki Cenab-ı Allah'ı(c.c) ansın da kalbi ona yaklaşsın. Öyle ya ayırık otlarını bahçeden temizlesen de kökü topraktır. Üstten kes kes yine çıkar. Kaplar bütün bahçeyi. Kökünden çıkarmak gerek ki bahçe temizlensin.

Bunun için evradla ibadetle meşgul edilir. Böylece bol bol sulanır kişinin gönül bahçesi. Ama şunu göz ardı etmemek gerekir. Altın değerli olduğu gibi sahtesi de çoktur. Elinde ibrikle gezen, ama ibriği boş olan sahte bahçıvanlar olduğunu da unutmamak gerekir.

Ardında bazı imtihanlara tabi tutarlarmış o kişileri. Ki kemâli artsın sağlamlansın. Marangozlar dağdan kesilen ağaçtan hemen masa, sandalye yapmazlarmış. Neden? Çünkü ağaçta su var. Önce kestikleri ağacı marangozhanenin bir köşesinde bekletirlermiş kurusun diye. Ağacına göre suyu çıkana kadar. Suyu çıkmadan eşya yapsa bir süre sonra yamulur, eğrilirmiş o eşya.

Bunun gibi manevi eğitim alan kişiyi tesbihle meşgul edip bekletirlermiş ki içinden dünya suyu(sevgisi) çıksın. Sonra ona bazı görevler verirlermiş, imtihana tutarlarmış kemali artсын diye.

Celal ve cemal ile terbiyeye tutarlarmış kişiyi. Eğer dayanıklı ise celal ile terbiye ederlermiş. **“Celal ile terbiye dervişin kemaline sebeptir”** demiştir erenler. Eğer yumuşak, naif yaradılışlı ise cemal ile terbiye ederlermiş. Bu

eğitim toprağa atılan bir tohum mesabesinde ola ki tohum topraktan çıksın baş versin büyüsün gelişsin.

Mürşidimiz bir sohbetinde, **“Tohumu ektik. Çıkmazsa toprak utansın!”** [Abdullah Demircioğlu, Şifai Sohbetler] demişlerdi.

Bir manevi yolcu haber göndermiş yol göstericisine: **“Ben yol alamıyorum, alamıyorum. Benim için dua etsin”** diye. Cevabı şöyle almış: **“Meyve ne bilir olup olmadığını, onu ancak bahçıvan bilir.”**

Bunun gibi yeise kapılmadan, usulü bozmadan, sağa sola takılmadan çalışmak gerek.

Yunus Emre hazretlerinin dediği gibi;

Derviş bağı taş gerek

Gözü dolu yaş gerek

Koyundan yavaş gerek

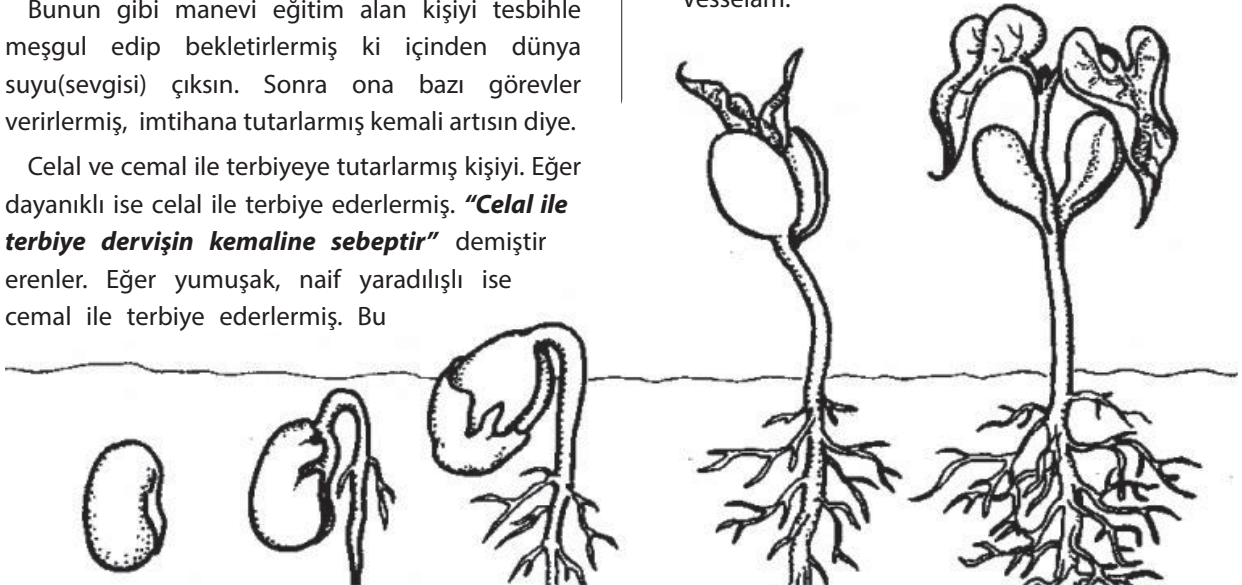
Sen derviş olamazsın.

Olmak için varlığından boşal ki seni doldursunlar. Neyle doldururlar? Hakk ile. Neyle oldururlar? Çile ile, imtihan ile. Beş vakit namaz kılmadan, Cumaya gitmeden olmadığı gibi, her gün kendini bir köşeye çekmeden, haftada bir zikrullahı gitmeden olur mu? Suya sabuna dokunmadan temizlik olur mu? Sabunu (tesbihi) ele sür, suyu (fezyi) üzerine dök ki elin (kalbin) temizlensin.

Peygamber Efendimiz (s.a.s) hadis-i şerifinde şöyle buyurmuşlar:

“Temizlik imandandır.” [Müslim, Taharet/1; Darimî, Vudû/2; Müsned, 5/342,344; Aclunî, Keşfu'l-Hafâ/291]

Vesselam.

İSLÂM KARDEŞLİĞİ VE ÜMMET OLMA BİLİNCİ

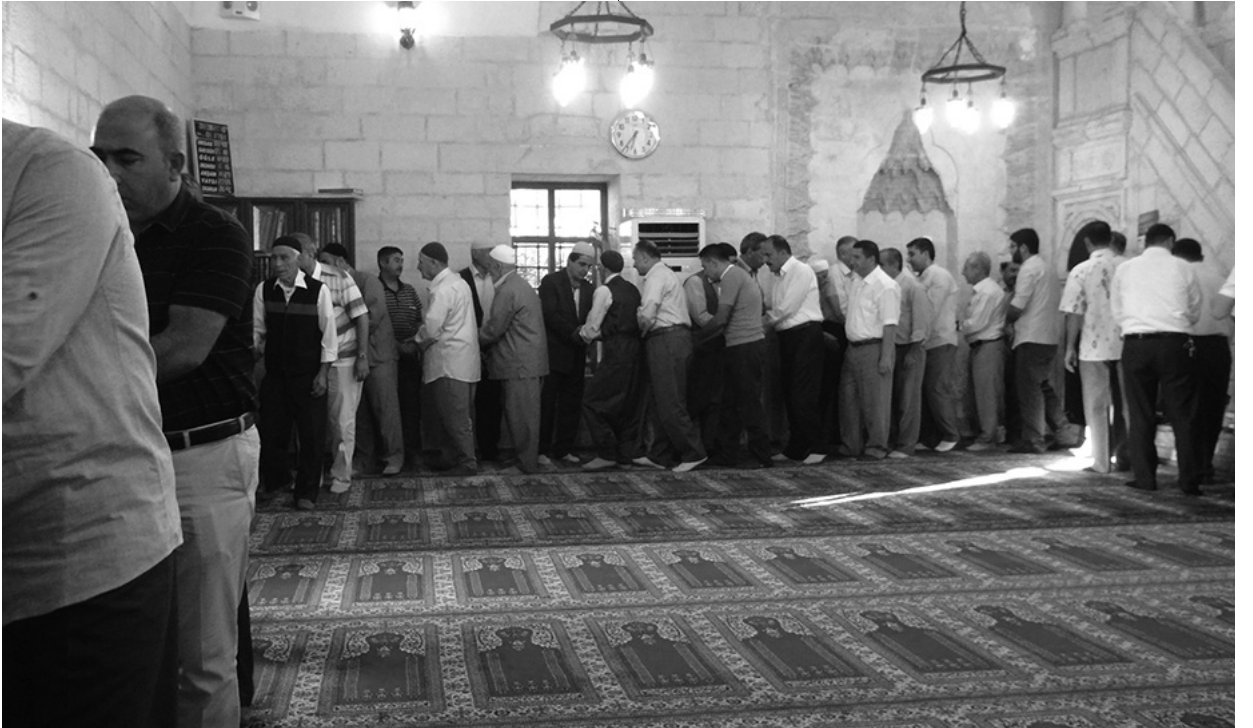
Dr. Abdülkadir MACİT

Allah (c.c) ikbal günlerini insanlar arasında nöbetleşe evirip çevirir. Bolluk yıllarını kıtlık seneleri, kıtlık dönemlerini bolluk devirleri takip eder. İnsanların her döneme hazırlıklı olması, düşenin yanında, yakınında ve yardımında bulunması gerekir. Nitekim Asr-ı Saadet'teki hicrette kardeşlik ve yokluk zamanlarındaki dayanışma, bunun en güzel örneğidir.

Kur'ân, hicrette vatandan ve evlattan imanî bir gaye ile geçip başka bir yurda göçenlere kucak

açan, onlarla evlerini, yuvalarını ve imkânlarını paylaşan; hatta kendilerinin ihtiyaç duymasına rağmen diğerkâmlığı seçen ensarı "isâr" lafzı ile sena etmektedir:

"Yurtlarını muhacir Müslümanlara hazırlayıp iman sahibi olan ensar Müslümanları, kendi yurtlarına göç eden muhacirleri severler ve onlara verilenden sadırlarında bir kaygı duymazlar. Kendilerinin ihtiyacı olsa bile, onları kendilerine tercih ederler (isâr). Nefsinin hırsından korunan

böyleleri gerçek felaha erecek olanlardır.” [Haşır Sûresi, 59/9]

Peygamber Efendimizin (s.a.s) oluşturmak istediği toplumun nasıllığını, zamanı saadetlerinde oluşturduğu sahâbiler toplumundan çıkarabiliriz. İnançta tevhid, toplumda uhuvvet yani kardeşlik esastır. Dolayısıyla Efendimizin (s.a.s) gerçekleştirdiği İslâm toplumu, sınırları İslâm imanı ile çizilmiş, din kardeşliği ilke ve hukukuna dayalı kardeşler topluluğudur. **“Mü’minler kardeşirler”** [Hucurât Sûresi,49/10] âyeti ve **“Müslüman Müslümanın kardeşidir”** [Buhârî, Mezâlim/3; Müslim, Birr/58] hadisi bu yapının tespitini yapmaktadır.

“Müminler Ancak Kardeşir.”

Bu ayetten hareketle İslâm toplumunun kardeşlik ilkelerini Peygamberimiz (s.a.s) şöyle açıklamaktadır:

Mü’minleri, aynı binayı inşa eden tuğlalar ya da bir vücudun uzuvları gibi değerlendirmek ve hiçbir mü’mine buğz etmemek, arkasından konuşmamak, iftira etmemek, gıybetini yapmamak, sû-i zanda bulunmamak, kardeşlik hukukuna aykırı hiçbir davranış sergilememek, acıları hissetmek, paylaşmak ve gidermeye çalışmak...

İki Kere Kardeşlik Ahdi Yapıldı.

Kur’ân-ı Kerim’de ve hadis-i şeriflerde kardeşlik ile ilgili verilen mesajlar çerçevesinde birbirimizi sevmedikçe gerçek mü’min olamayacağımız belirtilmektedir. İslâm kardeşliğini bu doğrultuda en iyi anlayan neslin, ahlakça faziletlerin zirvesinde olan sahabeler olduğunu görmekteyiz. Efendimiz (s.a.s) iki kere kardeşlik ahdi gerçekleştirmiştir. Bu uygulamalardan birincisinde

Mekke’deki Kureyşli zenginlerle bazı azatlı köleler, ikincisinde ise hepimizin bildiği gibi ensar ve muhacir kardeş ilan edilmiştir.

Ensar ve muhacir kardeşliği tarihimizde müstesna bir kardeşlik örneğidir. Mallarını mülklerini bırakarak Allah (c.c) yolunda hicret eden muhacirlere, evlerini ve gönüllerini açarak karşılayan ensara en güzel rütbenin Kur’ân tarafından **“ensar”** ismi takılmak suretiyle verildiğini ve nice hadis-i şeriflerle de ensarın taltif edildiğini görmekteyiz. Ensar ve muhaciri rahmetle anmamız gerektiği şu ayet-i kerimeden açıkça anlaşılmaktadır:

“İlk muhacirler ve Ensar ile onlara güzellikle uyanlar var ya... İşte onlardan Allah razı olmuştur. Onlar da Allah’tan razı olmuşlardır.” [Tevbe Sûresi, 9/100]

Onlar Kardeşlik Eğitimini Efendimizden Aldılar.

Müslüman olmak için önce İslâm kardeşliğini iyi anlamamız, nefsimizden ödün vermemiz, özverili olmamız, fedakâr olmamız gerekmektedir. Bir gün Hz. Ömer bir kurban kesmişti, kurbanın bir kısmını bir fakire gönderdi. O sahâbî **“benim bugün yemeğim var”** dedi ve almadı. Sonra başka birisine gönderdi, o da; **“durumu daha kötü olanlar vardır onlara götürün”** dedi, almadı. Böylece bu et birkaç evi dolaştıktan sonra ilk götürüldüğü eve yeniden götürüldü.

Kardeşlerini kendilerinden fazla düşünen bu insanlar melek değildi; bunlar da insandı. Üstelik cahiliye karanlığından yeni çıkmışlardı. Ama Kur’ân ve Sünnet eğitiminden geçmişlerdi. Onlar Efendimizin (s.a.s) dizinin dibinde yetişmişlerdi. Orada bir saat kalan, alacağını

alıyordu. Kardeşlik, dostluk, arkadaşlık orada öğreniliyordu. Efendimizin (s.a.s) gönüllerine işlediği sevgi rahmet ve şefkat sayesinde o insanlar bambaşka bir insan oldular.

Suffa Ashâbı'ndan dermanı kesilen birisi Rasûlullah'a (s.a.s) gelip halini arzetti. Peygamberimiz de (s.a.s) onu zevcelerine gönderdi. Mü'minlerin anneleri, **"evimizde sudan başka bir şey yok"** diye beyân-ı itizâr ettiler. Bunun üzerine Allah Rasûlü (s.a.s):

"Kim bu aç yemeğine ortak eder?" diye ashâbına sordu. Ensar'dan bir kişi ayağa kalkıp: **"Ben"** dedi ve suffalı misâfiri alıp evine götürdü. Evinde eşinden **"çocuklarının yiyeceğinden başka bir şey bulunmadığını"** öğrendi. Sofrayı kurup lâmbayı yaktıktan sonra yemeği sofraya koydular, Yemeğe başlayınca ev sâhibi kandili düzeltiyormuş gibi yaparak ışığı söndürdü. Sâdece misâfirin yemesi için ortamı kararttı. Karı-koca yiyormuş gibi yaptılar. Misâfir güzelce karnını doyurdu. Onlar aç sabahladılar. Sabah olunca ev sâhibi, Allah Rasûlü'nün (s.a.s) yanına gittiğinde ona buyurdu ki:

"Bu gece Allah sizin hareketinizden memnun oldu ve hakkınızda şöyle buyruldu:

Onlar kendilerinde yoksulluk olsa bile kardeşlerini öz canlarından üstün tutarlar." [Haşr Sûresi, 59/9]

Kardeşlik Meselesi Ümmet Şuuru İle Anlaşılır.

Allahü Teâlâ **"Erkek kadın bütün mü'minler (tevhîdde) birbirlerinin velileridirler"** [Tevbe Sûresi, 9/71] buyurmakla mü'minlerin tevhîdde birleşmek sûretiyle hem dünya ve hem de âhîret işlerinde birbirlerinin yardımcıları olmaları gerektiğini ifade etmektedir.

Dine hizmet etmek ancak ve ancak bütün İslâm âlemindeki Müslümanların aynı gaye etrafında

birleşip aynı duygularla İslâm'ı ve şeriatlarını her türlü tehlikeden korumak ve zafere ulaştırmakla mümkündür. Bu gayeye ulaşma hususunda Cenâb-ı Allah insanların günde beş defa mescitlerde bir araya gelmelerini ve haftada bir defa camide toplanmalarını, senede iki defa bayram münasebeti ile bir mekânda cem olmalarını ve ömürlerinde bir defa da hacc vesilesiyle bütün beldelerden gelip Beytullah'ın etrafında birleşip Arafât'ta hep birlikte vakfeye durmalarını ümmet bilincinin oluşmasında vesile kılmaktadır.

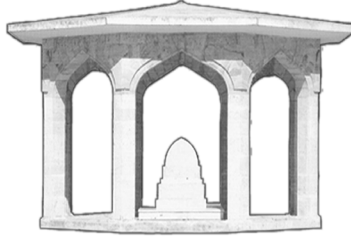
Müslümanlar kendi aralarında Allahü Teâlâ'nın emrettiği şekilde birleşmiyor ve Allah'ın gösterdiği yolun hâricinde bir yol takip ediyorlarsa, Allah muhafaza buyursun, zilletin çukuruna yuvarlanmışlar demektir. Bu minvalde **"Allah'tan korkun ve birbirinizin arasını düzeltin"** [Enfâl sûresi, 8/1] ayeti Müslümanların arasının bulunmasını; **"... Birbirinizle nizâlaşmayın! Sonra içinize korku düşerek devletiniz elden gider"** [Enfâl sûresi, 8/46] ayeti ise birbirlerine muhalefet ettikleri takdirde elbette ki aralarında anlaşmazlık ve mücadelenin ortaya çıkacağını ve birliğin sağlanamayacağını ifade etmektedir.

Bütün bu açıklamalardan anlaşılmalıdır ki İslâm

'ümmet bilinci'ni kuşanmamızı ve

Müslümanların birleşmesini bizlere sorumluluk olarak yüklemektedir. Kardeşliğin gerçekleşmesi ümmet anlayışı, Müslümanların birliği ile mümkündür. Kardeşlik, dünya Müslümanlarının birleşmesi ile gerçekleşir. Dolayısıyla kardeşlik meselesini sadece ferdî/ kişisel olarak değil ümmet bilinci çerçevesinde de ele almamız gerekmektedir. Kendi köşesinde yalnız başına İslâm'ı yaşamakla İslâm kardeşliği gerçekleşmez. Müslümanlar bu şuura ermediği müddetçe Allah'ın rızasını kazanamazlar.

"Ensar ve muhacir kardeşliği tarihimizde müstesna bir kardeşlik örneğidir. Mallarını mülklerini bırakarak Allah (c.c) yolunda hicret eden muhacirlere, evlerini ve gönüllerini açarak karşılayan ensara en güzel rütbenin Kur'ân tarafından "ensar" ismi takılmak suretiyle verildiğini ve nice hadis-i şeriflerle de ensarın taltif edildiğini görmekteyiz."

Yunus Emre (k.s) mana yolunda bir mürşide tâbi olmanın gerekliliğini şu şiiriyle dile getirmektedir:

*Gel ey kardeş, Hakk'ı bulayım dersen,
Bir kâmil mürşide varmasan olmaz.
Rasûl'ün cemalini göreyim dersen,
Bir kâmil mürşide varmasan olmaz.*

*Niceler gittiler mürşid arayı,
Arayanlar buldu derde devayı,
Bin kez okur isen aktan karayı,
Bir kâmil mürşide varmasan olmaz.*

*Gel şimdi kardeşler gidelim bile,
Nice âşıkların bağırını dele,
Cebrail delildir, Ahmed'e bile,
Bir kâmil mürşide varmazsan olmaz.*

*Kadılar mollalar cümle geldiler,
Kitapların hep bir yere koydular.
Sen bu ilmi kimden aldın, dediler.
Bir kâmil mürşide varmasan olmaz.*

*Yunus Emre bunda mana var dedi,
Bir kâmil mürşide sen de var şimdi,
Hazreti Musa'ya, 'Hızır'a var' dedi,
Bir kâmil mürşide varmasan olmaz.*

EVLATLARIMIZA

KARŞI

YÜKÜMLÜLÜKLERİMİZ

Yeşim Gezmiş TORTUM

İnsan fitratında ebedi yaşama arzusu vardır. İşte bu istek, dünyada insanın kendi neslinden gelen çocukları sayesinde kısmen gerçekleşmektedir. İnsan; bebeklik, çocukluk, gençlik, yetişkinlik ve yaşlılık evrelerinden sonra eceli geldiğinde bu dünyadan göçer gider. Geride bıraktığı çocukları sayesinde nesli devam eder. O halde, geleceğimizin teminatı olan çocuklarımıza azami derecede önem vermeliyiz. Sadece anne ve baba olarak hak iddia etmemeli, aynı zamanda bizimde onlara karşı sorumlu olduğumuzu iyi idrak etmeliyiz.

Yüce Allah (c.c): **“Ey iman edenler! Kendinizi ve çocuklarınızı, yakıtı insanlar ve taşlar olan Cehennem**

ateşinden koruyunuz.” [Tahrim, 6] buyurmaktadır. Bu ayet göz önünde bulundurulduğunda, onların Allah tarafından bize bir emanet olarak verildiğini daha iyi kavrayabiliriz. Evet, aile fertlerine ancak İslamî terbiye verildiğinde dünya ve ahiret mutluluğuna erişilebilir. Yine Allah (c.c):

“Asıl ziyan edenler, asıl hüsrana uğrayanlar, hem kendilerini hem de ailelerini kıyamet günü hüsrana uğratanlardır. Haberiniz olsun ki, apaçık hüsrana işte budur. Onların hem üstlerinde, hem altlarında ateşten kat kat örtüler vardır.” [Zümer, 15-16] İşte, Allah böyle bir azabın olduğunu bildirerek kullarını uyarıyor.

Rasulullah (s.a.s):

“Hepiniz bir sürünün çobanı gibisiniz. Çoban sürüsünü koruduğu gibi siz de evlerinizde ve emrinizin altındakileri Cehennemden korumalısınız! Onlara Müslümanlığı öğretmelisiniz, öğretmezseniz mesul olacaksınız.” [Buhârî, Vesâyâ/9; Müslim, İmâre/20] Bu büyük emanet, doğal olarak bize birtakım sorumluluklar yüklemektedir. Unutmayalım ki; yarın Allah'ın huzurunda evlatlarımız bize sorulacaktır.

O halde, çoğumuzun bildiği bu hakları üzerlerinde bir daha düşünmek üzere tekrar edelim. Zira Zülcehaeyn'in de belirttiği gibi tekrarda bereket vardır.

Evlilik Öncesi Haklar: İslam'a göre kişi, çocuklarına anne veya baba olacak eşini iyi seçmelidir. İslam âlimlerinden Ebû Esved ed-Düelî çocuklarına şöyle demiş:

“Küçüklüğünüzde, büyüklüğünüzde ve doğumunuzdan önce size iyilik ettim. Size, sövülmeyecek bir anne seçtim.”

Çocuk anne karnındayken, helal lokma yemek, abdestli dolaşmak gibi bütün davranışlara dikkat etmek gerekir.

Güzel İsim Koymak: İsim, kişi için önemlidir. Hz. Peygamber (s.a.s):

“Çocuğun baba üzerindeki haklarından biri de ona güzel bir isim koyması ve terbiyesini güzel yapmasıdır” buyurmaktadır. Konulacak isim, bulunulan toplumda ve kültürde alay konusu olmayacak ve onu küçük düşürmeyecek bir isim olmalıdır. Allah Rasulü (s.a.s), ismi el-Âsi (isyan eden) olan bir sahabenin ismini Mutî (itaat eden) olarak değiştirmiştir.

İyi Bir Eğitim ve Terbiye Vermek: Çocuğa iyi bakmak, sadece onu yedirmek ve giyindirmek değildir. Aynı zamanda eğitmektir. Çünkü ilk eğitim yeri ailedir. Bu eğitimden öncelikle baba sorumludur. Babanın bu konudaki sorumluluğu Allah’a karşıdır. Çünkü kıyamet günü evlatlar ya şefaataçı ya da şikâyetçi olacaklardır. Nasıl mı? Çocuklara İslamî terbiye verildiğinde, onların sevaplarına bizler de aynen iştirak edecek, böylece şefaathlerine mazhar olacak; İslamî terbiye verilmediğinde ise, bizi niçin ihmal ettin, neden öğretmedin, niye Cehennem ateşine girmemize sebep oldun? Diye şikâyetlerine sebep olacaktır. Baba; aile fertlerinin dünyevi ve uhrevi sorumluluğunu sırtında taşıyan kimsedir. Bir baba çocuklarına itikat, ibadet ve ahlak ile ilgili temel bilgileri ve adabı muaşeretinde dikkat edeceği hususları mutlaka öğretmelidir. Anne baba güzel örnek olmalıdır. Birbirlerine güzel hitap etmeli, yalan söylememelidir. İbadetlerini mümkün olduğunca çocuklara göstermeli, zaman zaman beraber namaz kılıp Kur’an okuyarak onları da teşvik etmelidir.

Onlara Güzel Davranmak: Çocuklara sevgi, şefkat ve merhametle yaklaşmalıyız. Onları dövmemeli, uygun bir ceza vermeliyiz. Hatalarını başkalarının yanında söylememeliyiz.

Çocuklar Arasında Eşit ve Adil Davranmak: Bu eşitlik, maddi şeylerden tutun da bir öpücüğe varıncaya

kadar her türlü ilgi ve ikramda gözetilmelidir. Hz. Enes’in (r.a) rivayet ettiğine göre; bir adam Peygamberimizin (s.a.s) yanında otururken oğlunun biri gelir. Adam çocuğunu öper ve dizinin üstüne oturtur. Az sonra kızı gelir. Adam onu öpmeden önüne oturtur. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.s);

“Böyle yaparak aralarında eşit davranıyor musun?” diyerek onu kınar.

Evlilik Çağına Geldiğinde Evlendirmek: Bu hususta da İslam’ın ön gördüğü çerçevede onları yönlendirmeliyiz. Çocuklarımızı asi olmaya sevk edecek davranışlardan kaçınmalı, fikirlerine önem vermeliyiz.

Unutmayalım; çocuklar bizim geleceğimiz. Bizden sonra İslam bayrağını dalgalandıracak olan da onlar. Bizler ayet ve hadislerin ışığında halis niyet ile çocuklarımıza yaklaşalım. Allah’a dua edelim; evlatlarımız göz aydınlığımız olsun. Yeniden Fatihler yetişsin. İslam’ı onlar daha güzel temsil etsin ve çocuklarımıza tüm dünyaya İslam’ı yaymak, yeni bir diriliş nasip olsun. Allah, bizden sonra

salih ameller işleyen, ana babalarının derecelerini yükseltecek hayırlı evlatlar yetiştirmeyi bizlere nasip etsin.

Bilal-i Habeşi (r.a) misali ezan-ı Muhammedî’yi can u gönülden okuyan, Ebû Ubeyde b. Cerrah (r.a) gibi güvenilirliğin sembolü olan, Ebû Lübâbe (r.a) gibi nasuh tevbesi ile tevbe eden gençler yetişsin.

Yarının mimarları bizleriz. Bu bilinç ile;

Allah’ım! İçimizdeki iyiler hürmetine bize hayırlı nesiller yetiştirmeyi nasip et.

Bizi onlardan onları da bizden razı kıl.

Sen ki Rahmân’sın. Bütün mahlûkattaki rahmetin ve şefkatin toplamı, senin rahmetinin yanında bir damla bile değildir.

Kur’ân’ın diliyle:

“Biz kendimize zulmettik, bize merhamet etmezsen elbette hüsrana uğramışlardan oluruz.”

[A’râf, 23]

Allah’ın rahmeti üzerimize olsun.

“Çocuğun baba üzerindeki haklarından biri de ona güzel bir isim koyması ve terbiyesini güzel yapmasıdır.”

[Hadis-i Şerif]

ZÜLFÜYÂRE DOKUNMAK

Hakkı Yaşar BULUT

Buğulu gözlerle Çanakkale savaşında kendisine uzatılan suyu içmeyip, su diye inleyen yakınındaki yaralıyı işaret ederken şehid olan kardeşlerimizin hatırasını anlatmak ne güzel değil mi? Ya da Seyit Ali onbaşının tek başına yaptığı kahramanlıkları...

Ya da Ensar'ın Muhacir'e nasıl sahip çıktığını ve neyim varsa yarısı senindir dediğini. Başkalarına öğütlediğimiz fedakârlık duygusunu ne çabuk unutuverdik.

İş ararken beraberinde torpil de mi arıyoruz, ya da iş verirken işin ehlini değil de yakınımızı mı kayırdık? Garip ya da yetimin ekmeğine engel olduğumuzu hiç düşündük mü? Laf ile çevreye vaaz vermek kolay, ya kendi hanemizde olup bitenler. Yoksa başkasına öğütlediğimiz şeyler konusunda sıra bize gelince değişiyor muyuz? Bu dünyada çevrenizdekileri kandırabilirsiniz. Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız o gün yaptıklarınızdan hesaba çekileceğinizi de biliyorsunuz demektir.

Bilmez misiniz ki, zulüm ile abad olunmaz. Allah, zalime cennet nasib eder mi? Bizi gören, duyan, bilen, hüküm sahibi bir Allah'ımız var! Nefsinizin arzu ve isteklerine uygun fetva aramayın. Günahlarınıza bahane ya da kılıf uydurmayın. Kendimizi de kandırmayalım! Dün eleştirdiklerinizi sakın bugün siz yapıyor ediyor olmasınız!

Dikkat edin! Şeytan sizi namaz ve zikir ile aldatmasın! Baygın bakıp, ağdalı laflar ederek namaz ve zikir malzeme yapılarak evliyalık oynuyor olabilir miyiz?

İyi ve dürüst insanlar, ahlaksız, yağmacı, uçkur sevdalisi insanlardan daha cesur ve cefakâr olmak zorunda. Kim mücadele edecek. Usandım diyerek kaçmaya çalışmak doğru bir hareket mi? Yaratılış gayemizi hiç düşündük mü? Ya da övüp durduğumuz ecdadımız ve manevi büyüklerimizin ömürlerini ne uğruna harcadıklarını?

Birtakım kişiler şahsi çıkarları doğrultusunda, kendi hallerini meşrulaştırmak için yeni birtakım tarikat denilen ve kendisine evliya görüntüsü veren şarlatanların peşine takılıyorlar. İnanırları gibi

yaşamayınca, yaşadıkları gibi inanmaya ve ona uygun bir tarikat bulmaya yöneliyorlar. Şeyh efendi ya da hoca efendi dedikleri adamın mahallesinden villa alarak ve sureti Hakk'tan görünmeye çalışarak samimi ve masum insanları maddi manevi sömürüyorlar. Yanlış mı?

Zenginlerin yaptıklarını anlatıp yerden yere vurup dururken, bugün zengin olup aynı şeyleri siz yapıyorsanız, ne oldu ne değişti? O gün siz onları kıskanıyor olmasınız. Onlara öfkeniz haset ve kıskançlığın eseri olabilir mi? Ya da dün dündür mantığı mı sizi kuşatan? Paramız, gücümüz ve kendimizi akıllı zannetmemiz imanımızdan daha mı değerli yoksa?

Küçük bir mikrop, bir bedeni hasta etmeye yetiyor. Mikropları bünyeden arındırmak lazımdır. İşsiz ve gariban iken **"Rüşvet alan da, veren de mel'undur"**[Ebû Dâvûd, 3/326; Tirmizî: 3/622] demek kolaydı. Siz ya da yakınınız söz konusu olunca, verilen vaatler ve rüşvetler meşru mu oldu? Hani bekâra karı boşamak kolay derler ya!

Yörük sürüsünden kurban kesmeyi adet edinmişken, söz konusu sürü bizim olunca ortalığı velveleye mi veriyoruz! Hz. Ali (r.a) efendimizin cömertliğini ya da imam-ı Azam (rh.a) efendimizin alacağını hibe etmesini anlattığımız kişilere borcumuz var mı? Onlara bu menkıbeleri ne niyetle anlattığımızı sorguladık mı? Sahi siz hiç alacağınızı hibe ettiniz mi? Allah için! Yoksa kadiya gelen küp gibi üstü bir parmak bal içi balçık, dil başka söyler kalp başka mıyız?

Hani Fatih Sultan Mehmet Han siftah eden bir esnaftan tebdili kıyafetle mal almak isteyince o esnafın yan komşunun siftah etmedi diye ona yönlendirmesini hikâye olarak anlatmak güzel. Peki, bu hali yaşamayı hiç düşündünüz mü? Yoksa yakınımıza dükkân açan ve bizim yaptığımız işi yapan yeni bir esnafa beddua mı ettiniz? Yoksa herkesin rızkını vereni unuttunuz mu?

Her vaazında ağlayıp ellerini koltuk yanlarına vurarak cemaati galeyana getirip cebindeki üç

kuruşu çarpmaya çalışmakla nam salmamak lazım. Menakıp dinlerken gözünüz yaşardı diye cennete girmeyeceksiniz. Yaptıklarınızdan hesaba çekilecek ve bedel ödeyeceksiniz.

Kadın, para ve makam konusunda büyük zaafılar olduğunu görmemek için kör olmak gerek. Bana kalırsa bizim için asıl risk kendi içimizde. Yoksa nefslerimizi ilahlaştırdık da farkında mı değiliz. Vicdanları nasıl susturmayı becerebildiğinize şaşmıyor musunuz? Zengin müslümanlar kendi nefsiniz için harcadıklarınıza bir bakın. İkinci eş hesabı yaparken, **“Bugün Allah için ne yaptın!”** [Hz. Ömer (r.a.)] sorusunu sordunuz mu hiç kendinize? Ya da üçüncü evi alamama korkusuyla uykularınız kaçarken, **“Komşusu açken tok yatan bizden değildir”** [Müslim, İman/74] sözünün muhatabı biz değil miyiz?

“Ümmetimin fitnesi mal’dır” [Tirmizi, Zühd/26] diyen bir Peygambere (s.a.s) tabi olduğunu iddia eden Mü’min kardeşim: mal varlığını hiç hesap ettin mi? Ya da dünyalık hedeflerini. Peki, karşına çıkan bir garibana verdiğini, pardon veremediklerini hiç hesap ettin mi? Ya da seni fakirlikle korkutanın kim olduğunu. Ya da elindeki mal ve paranın gerçek

sahibini unutup, ben çalıştım, ben kazandım, hepsi benim paranoyasına mı takıldın! Maddi materyaller için taksit taksit aylarca sıkıntıya girdiğimiz inkâr edilemez bir gerçek iken, hiç Allah (c.c) için sıkıntıya girdik mi? Yoksa malı gerçek sahibinden mi kıskandık.

Çocuğum kariyer sahibi makam mevki sahibi olsun diye nelerden ödün verdiğini hiç düşündün mü? **“Yamadık dünyamızı yırtarak dinimizden...”** [N. F. Kısakürek] sözü size neyi hatırlatıyor. Sahi Allah’ı (c.c) hatırlayan var mı? Günde ya da haftada bir mi? Ya da bize bir bela dokunduğunda mı? Yoksa namazda ve ya zikirde kafamızda başka hesaplar mı var?

Hocamızın sohbetini dinlerken: “Evet, çok doğru!” diyoruz da dışarı çıkınca neden aynı hamam aynı tas. O halde samimiyet sorgulanmalı mı? Galiba ikiyüzlüyüz!

“Ameller niyetlere göre...” [Buhârî, Nikâh/5] ise niyetlerimizde Allah (c.c) rızasından başka maddi ya da manevi çıkar ve beklentilerimiz mi var? Sahi dualarımızın ne kadarı ahirete yönelik ya da Müslüman kardeşimiz aklımıza geliyor mu? Kendimizi hesaba çekelim mi?

Cümlelerimiz “ben” ile başlayıp “bence” ya da

“bana göre” ile olumsuz mu bitiyor? Kendimize de laf söyletmiyoruz ama kibirli kelimesini kendimize yakıştıramıyoruz. Hep kendimizden bahsedip başkalarının dinlemelerini mi istiyoruz? “Hocam, ağam, paşam” hitapları karşısında gevşeyiveriyoruz, yoksa riyakâr mıyız?

Armut’un sapı, üzümün çöpü misali herkesin bir kusuru var kimseyi beğenmiyoruz, bizi de çıkırıkçılar çekmiş, kuyumcular dökmüş eşi benzeri olmayan biriyiz öyle mi? Yoksa kendimize mi tapıyoruz? Neüzübillâh!

Kalp hanesini putlardan temizlemeyi düşünssek mi artık!

“Padişah saraya gelmez, hane mamur olmadan!”

[Şemsî Sivâsî] demiş büyükler.

“Çoluk çocuğumuzu düşünmemiz lazım” telkinleri en yakınlarımızdan gelmekte, peki Hz Peygamber (s.a.s) **“..Allah’ın (c.c) dinine yardım edin...”** [Muhammed, 7] deyince Hz. Ebu Bekir (r.a) malının tamamını verirken, çoluk çocuğu düşünmeyip, sorumsuzca mı hareket etti? Hz. Ebu Bekir (r.a) mi doğru? Yoksa mal biriktirme hastalığına yakalanan ve düşün geleceğini diyen akıl hocaları mı? Sahi gelecek dediğimiz süresi belli olmayan zaman mı? Ve bu çok değerli zamanımızı dünyada bırakıp gideceğimiz ve ahrette bize hiç faydası olmayacak olan mal, mülk, kariyer vs. gibi şeylere harcadığımız mı? Hangisi daha değerli? Hz Ali’nin (r.a) cömertliği mi? Yoksa yemeyip yedirmeyip biriktirip durduğumuz materyal mi?

Görünen o ki! Peygamber (s.a.s) ahlaklı âlimler çok az, ama yine de var, fakat Ebu Bekir’lerin nesli tükenmiş. Güzel ahlak deyince ne anlıyoruz, anlatılır fakat yapılamaz şeyler mi?

Akşam televizyon karşısında maç ya da dizi izlerken kuruyemiş ya da karışık meyve tabağındakileri yerken geçirdiğiniz zamanı hiç hesapladınız mı? Ve de Allah’ın (c.c) bahşetmiş olduğu bu nimetleri çok doğru ve mübarek biri olduğunuz için size verdiği hissine kapılmanızı sağlayanın ve köşenizde rahatınızı bozacak her şeyden uzak durmanızı telkin edenin kim olduğunu hiç düşündünüz mü?

Sahi karşılığı, bedeli ve geri dönüşü olmayan, kıymeti bilinmeyen zamanı nasıl hoyratça israf ettiğimizi hiç hesap ettik mi?

Allah (c.c) için harcadığımız aylık gelirimizin kaçta

kaçı, ya da yıllık gelirimizin? Sahi Allah (c.c) kaçınıcı sırada hayatımızda, hiç baktık mı? Öncelik ev, araba, kariyer, para, aile mi? Ya da benliğimiz egomuz nefsimiz mi? Yoksa Allah (c.c) mı? Hesap günü: “Ben mi önemliydim yoksa onlar mı?” diye sorunca, ne cevap vereceksin? Yorum yok mu?

Dünyanın çeşitli yerlerinde zulüm gören Müslümanların durumlarını kebabçıda mı tartışıyoruz ve çok üzülüyoruz, ölü toprağı mı serpilmiş üstümüze ne?

İnsan olmanın hakikatini merak ettik mi? Ya da Allah’ın razı olduğu kulluk makamını? Herkes bakıyor, kim ne verecek ya da ne yapacak diye. “O vermiyor benden zengin olduğu halde” diyerek bizde vermiyoruz. Neye göre amel ediyorsunuz? Allah’ın (c.c) emrine mi, yoksa çevreye göre mi?

Teslim olmayı beceremiyoruz sanırım. Hani imamın önüne uzatılan mevta, imam ne yaparsa yapsın ses etmez ya, işte biz öyle değiliz. Teslim şartlarını biz belirlemeye kalkıyoruz ve olmazsa olmazlarımızdan taviz vermiyoruz. Peki, olmazsa olmazlarımızı kim belirliyor, Allah mı, nefsimiz mi?

Herkes “benim için ne yapabilirsinin” peşinde. Hiç “senin için ne yapabilirim” diye soran yok. Seni çok seviyoruz, dedikleri hocalarına. Peki, hocanın sözlerini ciddiye alan var mı? Hocasının dediklerini yapmadığı halde, olamadım diye hocaya kızmaya hakkımız var mı? Biz mi eksikiz yoksa hoca

mı?

Biz her zaman hâkim koltuğundayız. Suçlu sandalyesinde hep başkaları var değil mi? Hadi bir kerecik olsun yer değiştirelim de kendimize yargıyalalım mı?

Nefs terbiyesi deyince başkalarının nefsinin terbiye etmeyi mi anlıyoruz? Ya kendi nefsimizi terbiye konusunda ne düşünüyoruz? Ya da söylemlerimizle eylemlerimiz birbirini tutmuyor mu? Öz eleştiri yapma zamanımız ne zaman gelecek. Teneşire uzanınca mı?

Başkalarıyla uğraşmayı bırakıp kendimizle mi uğraşsak artık, ne dersiniz?

Ölüm bize ulaşmadan!

Yarın çok geç olabilir.

**“Padişah saraya
gelmez, hane mamur
olmadan!”**

[Şemsî Sivâsî]

Divan-ı Zebir'den

Hz. Yusuf'un aşkı ile elini kestirse, sakın yarana merhem arama; git, Yusuf'a sarıl!

• Eğer âşık isen, gamı bırak gitsin! Nerede düğün varsa, oraya git, düğün seyret; yaştan ve matemden uzak dur!

• Sen, deniz ol; gemiyi bir tarafa bırak! Sen, su içinde yaşadığın gamlarla, belalarla dolu âlemi bırak da, kendin bir âlem ol!

• Hz. Âdem gibi tövbe et de, cennete geri dön; yeryüzünde birbirleri ile didişip duran âdemoğullarını terk et!

• Meryem oğlu Hz. İsa gibi göklere çık da, Meryem oğlu İsa'nın eşeğini yeryüzünde bırak!

• Yusuf'un (a.s) güzelliğinin aşkı ile elini kestirse, sakın yarana merhem arama; git, Yusuf'a sarıl!

• **"Ona ruhumdan üfürdüm!"** müjdesi geldi. Anlaşıldı ki sen, ötelere gelmişsin; artık şu fani dünya malı için kederlenmeyi, gam yemeyi bırak!

• Gönlünü varlıktan kurtar; varlıktan elde edilmemiş şeyleri beklemekten vazgeç!

• Ey arslan yavrusu! Arslanların huyunu, kendine huy edin; terbiyesiz köpekleri bırak!

• Sen, Allah aşkı uğruna tacını tahtını terk eden İbrahim Edhem hazretlerini bırakmışsın da, sana, ateş gibi bir dünya hırısı musallat olmuş, seni çekip götürüyor!

وَسَلَامٌ
عَلَيْهِ
صَلَّى اللَّهُ

Benî Âdem'in

efendisine

Şiirlerin Efendisi Olan Na'tlar - 10

Kaside-i Bür'e

Tufan ATMACA

Rabbimizin "Selâm" ismiyle tahiyyatlarımı sunuyorum. Önceki yazımıza değerli Üstadımız Abdullah Efendinin Kaside-i Bürde derslerinden örneklerle giriş yapmıştık.

Dilerseniz yazımıza kâinatın hası Peygamberimiz Efendimizin ilk âşıklarından olan sahabi efendilerimizin kasideleriyle devam edelim.

Burada Hassan b. Sabit, Ka'b b. Zuhayr ve Müte şehidi Abdullah b. Revâha öne çıkıyor.

Bazı -sözde- ilim sahibi kimselerin "**Peygamber sevgisi de neymiş!**" gibi tavırlarına Peygamber Efendimizi (s.a.s) bizatihi gören ve O'nu methedici kasideler söyleyen sahibilerden en güzel bir cevaptır Kaside-i Bürde ve diğer kasideler...

O güzel kasidelerin de üstünde Hakk Teâlâ'nın

kelamıdır O yüce Peygamberini öven ve destekleyen.

"Ey Peygamber! Sana tâbi olan müminlerle beraber Allah sana yeter!"[Enfâl, 64]

"Şüphe yok ki Peygamber (s.a.s) kendisiyle hidâyete erişilen, Allah'ın kılıçlarından, kınından çekilmiş keskin bir kılıçtır."

[Kenan Demirayak, Banet
Su'âd Kasidesi Üzerine, s.147-

148]

Bu minval üzere, Rasûlullâh'a âşık olan ashabın bazılarının dilinden şiirler dökülmüştür. Bizler de bu şiirler ve söyleyenler hakkında bilgi verip okumanıza ve feyizlenmenize vesile oluruz inşallah.

'**Kasidetü'l-Bürde**' ismiyle maruf kaside, Kâ'b b. Zuhayr (v.645) tarafından Peygamber Efendimiz'e yazılmış medhiyedir.

Kâ'b ve Büceyr kardeşler, meşhur câhiliyye şairlerinden olan Zuhayr b. Ebî Sülmân'ın oğullarıdır. Zuhayr, gördüğü bir rüya ile ahir zaman nebîsinin gelmesinin yakın olduğunu ve O'na tâbi olmaları gerektiğini kendilerine

tavsiye etmiştir. Amma velâkin Büceyr ile yola

çıkan Kâ'b, Medine'ye yakın bir yerde vazgeçer ve kardeşinin varıp iman etmesini ve Peygamberimizi hicveder. Bunun üzerine bir kaç kişiyle beraber Kâ'b b. Züheyr'in de kanının helal olduğu söylenince Kâ'b kaçır. Bir zaman sonra kardeşi Büceyr, Rasûlullâh'ın affedici olduğunu, eğer eman dileyip müslüman olursa bağışlanacağını kendisine mektupla bildirir. Bunun üzerine Kâ'b Medine'yi Münevvere'ye gelip Peygamberimizin (s.a.s) huzuruna çıkar ve şu soruyu yöneltir:

"Eğer ki Kâ'b gelir de tövbe edip müslüman olursa onu bağışlar mısınız?"

Rasûlullâh'tan olumlu yanıt alınca yüzündeki perdeyi açar ve müslüman olur. Akabinde **'Bânet Su'âd'** ile başlayan şiirini okur. Rasûlullâh dikkatlice dinler ve çok beğenir. Hoşnutluğunun belirtisi olarak kendisine üzerinde hırkasını ona giydirir, bu sebeple şiirin ismi **Kasîdetü'l-Bürde** ile anılır. Bu Hırka-yı Şerif halen Topkapı sarayında ziyaret edilir, bu vesileyle mahbuplarına duyurulur.

Şair sahabi Kasîde'nin girişinde mana itibarıyla Sü'âd adında bir ceylandan, onu tasvir ederek ve onun ayrılığından bahsederek başlar. Yine burada Sü'âd'ı söz dinlemez, yalancı, vefasız bir dost olarak vasfeder (1-14). Sonra ulaşmak için kullandığı deveyi anlatır (15-35). Son bölümünü de özür beyanıyla, Rasûlullâh'la muhacirlerin medihleriyle hitama erdirir. Kâ'b, Rasûlullâh'ın kendisini affetmesi hususunda hiçbir dostunun yardımcı olmadığını ve o yüce Peygamber hakkında kendisine yalan söylendiğini belirterek, Rasûlullâh'tan af beklediğini şiirinde belirtmiştir.

[Kenan Demirayak, "Kasîdetü'l-Bürde, DİA, C.24, s.566-568]

Rasûlullâh'ı (s.a.s)

medih bölümünde tasviri ne kadar da güzeldir.

Şu anda öyle bir makamda bulunuyorum ki, burada bir fil bulunsa ve benim görüp işittiğimi işitse,

Korkudan titrer, ancak Allah'ın izniyle Rasulullâh'ın onu lütuf ve ihsanına nâil kılması (onu kurtarır).

İşte bu makam –ki (önceden) bana 'sen suçlusun ve hesaba çekileceksin' denilmişti- ben huzurdayken bana göre en heybetli makamdır.

Bu arslan (Hz. Peygamber), 'Asser denilen dağın eteğinde sıra sıra arslan yuvalarının yer aldığı ininde hüküm sürmektedir.

Aleyhissalâtü ve's-salam Efendimiz'i methetmeye devam eder. Ta ki:

"Şüphe yok ki Peygamber (s.a.s) kendisiyle hidâyete erişilen, Allah'ın kılıçlarından, kınından çekilmiş keskin bir kılıçtır." [Kenan Demirayak, Banet Su'âd Kasidesi Üzerine, s.147-148]

Dizelerini okuyunca burada Peygamber Efendimiz sırtındaki hırkasını çıkarıp Kâ'b b. Züheyr (r.a) giydirir.

Tekrar affınıza sığınarak, hatalarımızın düzeltilmesi ve doğru yola iletilmemiz niyazında bulunarak dualarınızı bekliyorum.

Yine yüce Peygamberimiz, ümmetinin Mevlâsı Efendimize salât ve selâmımızı ilimler adedince iletiyoruz.

Kasîde-i Bürde müellifini Kâ'b b. Züheyr (r.a) şefaatlerini dileyerek ve dahi Hocamızın teveccühüne mazhar olmayı arzu ediyor, çalışmalarımızda muvaffakiyet diliyor ve tesirini halk etmesini Yüce Yaradan'dan istiyoruz.

Ya Rab, **Kurbiyyet-i İnsan-ı Kâmil** nasip eyle!

Ve âhiri da'vahüm ve eni'l-hamdü li'l-lâhi rabbi'l-

âlemîn.

Bâki ve kevseri selamlar...

Ankâzâde Köstendilî Halîl Efendi'nin

Tûti İhsan Efendi'ye 10. Mektubu

Ankâzâde Köstendilî Halîl Efendi'nin, Tûti İhsan Efendi'ye 10. Mektubu

Hakk yolunda kardeşim, pir yolunda sırdaşım, nur-i çeşmim (gözümün nuru), haldaşım, pek kıymetli İhsan Efendi oğlum,

“es-Selâm kable'l-keîâm” mucibince (sözden evvel selâm -hadis-i şerif) Cenab-ı Hakk'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Muhabetli ve pek gayetli İhsan Efendi oğlum, Vahdet-i Vücut, cüzz, küll, vahdet-i şühud gibi mevzular sizin de naklettiğiniz gibi sadece ham sofuların ağzında dolaşan sözler olmaktan çıktı. Artık avam dahi bu gibi mevzularda fikir beyan etmeye başladılar. Allah sonumuzu hayreyleye. Evvelâ size lazım olan tedbir şudur ki:

İlmi olmayan, hâl yoluna sülûk etmeyen, öğrenmek için değil iddia için soru soran kişilerden uzak durunuz. Lâkin yanlış konuşmalarına da müsaade etmeyiniz.

Fıkh-ı Ekber'in (İmam-ı Azam Ebu Hanife v.767) ve Emâli Kasidesi'nin (Siracuddin Ali bin Osman el-Uşî el-Fergani v.1173) şerhini okumakla isabet buyurmuşsunuz. İlâveten bazı özel malumatı size nakletmekle bu hususta yardımcı olmaya çalışayım.

Evlâdım, şunu bil ki Allah Teâlâ, haşa Allah'lığını kimseye vermez. Kullarına kendinden tecelli eder, fiiliyle, sıfatıyla onlardan gözüktüğü tasarrufları vardır amma neticede buna mazhar olanlar dahi bu nev'î halleri asla kendilerine râci kılmamışlardır ve kılamazlar da.

Bütün gözüken cüzler Cenâb-ı Rabbü'l-Âleminin eseridir ve bilhassa insan o bütünden (Küll'den) eser taşır. Yani cüzler Küll'dendir. Amma bu cüzlerin mecmuu (toplanmış hali) bir tane küll yapmaz. İşte bu mevzuda yanılanların ekserisi buradan hataya

düşerler. Sonra Allah Teâlâ âlemlerden müstağnidir. (Âlemlerden münezzehtir, ihtiyacı yoktur.) Fakat âlemler ve cümle mevcudat asla ve kat'a Cenab-ı Allah'tan müstağni ve münezzehtir değildir, O'nuz olamazlar.

Bazı kimseler *“Bu âlem hayal âlemidir, misal âlemidir; bizler de rüyada gibiyiz dolayısıyla hiçbir şey görüldüğü gibi değildir, eşyanın hakikati vardır. Sen eşyada kalma, hakikatine nazar et!”* gibi sözleri birbiriyle karıştırarak, Hakk ile batılı karışık göstererek, kendilerini aldatmakla kalmıyorlar, başkalarını da aldatıyorlar. Öyle kimselere, zerre kadar insafları var ise şu sorular sorulmalı:

Bu âlem hayal âlemi bile olsa sen buradaki hayatınla mukayyet (kayıtlı ve bağlı) olduğun müddetçe bal gibi de bu âlemden mesulsün! Bu âlemin emirleriyle ve halleriyle memursun hatta mahkûmsun. Ne zaman sözle değil hâl ile müstağni olursun, o zaman bu sözlerin bir kıymeti olabilir. Öteki türlü bu demlerden bahis açmak gevezelikten başka bir şey değildir. Sonra daha evvel de zikrettiğim gibi eğer böyle olmasaydı hiç Hz. Allah güneşe, aya, geceye belli zaman ve mekâna, bu âleme ait eşyaya yemin eder miydi? Demek ki kul olarak haddi ve hududu aşmamalıyız. Eşyanın zâhirini bilmeden bâtınını bildiğini iddia etmek, meyvenin daha kabuğunu görmeden tattığını söylemeye benzer. Birazcık zikretmekle, birazcık da kitap okumakla kendini *“oldum, maksudumu buldum”* iddiasında bulunanların hali aynen böyledir. Kişi kulluğunun zirvesine bile kadem bassa yine onu Allah Teâlâ'nın şeraiti ihata eder. (içine alır) Sırât-ı müstakimden ayrı düşemez. Rasulullah (sav) Efendimiz bu dünyadan göçmeden evvel hastalıktan baygın düşmesine rağmen yine de namaza gayret etmedi mi?

Ki O Zât-ı Âli'nin Duha vaktinin güneşi gibi âlemlere nurlar saçan mübarek vechine Cenab-ı Hakk yemin etmiştir. Rızayı ilahiye mazhar, eşyanın hakikatine aşına ve ağâh olan Hz. Fahr-i Âlem böylece

gayret edecek, ibadeti terk etmeyecek, sonra bazı zavallılar eşyanın hakikatine erdik deyu gafletle ibadet ve taatten düşecekler, bir de bu sefih hallerini evliyauallahın yoluna ve sözüne dayandırmaya kalkacaklar. Bu hal kişiyi dünyada da ahirette de maskara eder.

Evlâdım, hâsılı, tarikat yolu görmek yoludur. Kişi görmeden ve gördüğünü mürşidine sormadan bu mevzularda lafla gevezelik etmemeli. Gördüğü de kendisine kalmalı. Zamanı geldiğinde anlatması gereken kısmı ve şahsı kendisine gösterilir. Başkalarının gördükleriyle de meşgul olup oyalanmamalı. Vakit ve ömür kısa, menzil ise gayet uzak. Oyalanmak ve mâlayani ile meşgul olmak için ahmak olmak lazım. **“Men arefe nefsehu, fekad arefe Rabbehu”** diye buyrulmuştur. Yani **“Kim nefsini bildi, Rabbini bildi”** manasına gelen bu ulvi sözü de yanlış şerh ediyorlar. Burada kişiye lazım olacak ilk şey, nefsinin aczini bilmesidir. Yoksa **“Rabbin tecellileri tamamıyla nefsindedir.”** demek değildir. Evlâdım unutma ki Hz. Allah zâtı, sıfatı ve fiilleri itibariyle ancak yine Allah ile bilinir. Mürşid, bu bilmenin önündeki perdeleri kaldıran kişiye denir. Senin kavradığın ve senin **“Budur!”** dediğin ayrıdır. Sensiz ve bensiz **“O”**nun tecelli etmesi ayrıdır. **“Sen, ben”** dediğin mahlûktur. **“O”** ise Hâlık-ı Zülcelâl ve'l-Cemâl, ve'l-Kemâl'dir. Bunları anlamayanlar, vahyin kendisine geldiğini zanneden vahiy kâtibi gibi huzurdan, Nazar-ı Rahmani'den düşen kişi gibi olurlar. Cenâb-ı Hakk muhafaza eyleye.

Füsûsu'l-Hikem (Muhyiddin ibni Arabi v.1240) bahsine gelince, evlâdım, malumat olarak belki okuman faidelidir. Fakat şunu unutmayasın ki: orada okudukların dahi Hz. Şeyhu'l-Ekber'in kendi müşahedesi yani kendisine göre olan tecellileridir. Bu nev'i eserler ancak seyr-i sülûkunu tamamlamış, kâmil mertebesindeki zevât için mütalaa sahasıdır. Yoksa değil cahillerin daha tahareti bilmez gafillerin okuması, orta halli dervişlerin bile okuması münasip değildir. Dervişlerin, bazı sohbetlere giderken ve bazı kitapları okurken mürşidlerinden ayrıca izin almaları icap eder. Buna riayet etmez sonra da yolu sarpa sararsa kendi düşen ağlamasın.

Pirdeşim, evlâdım İhsan Efendi, şeyhinize bizden bahsetmişsiniz ve onunla konuşamazsanız rüyalarınızı bana yazabileceğinizi söylemiş. Daha evvelce size arz etmiştim. Rüya şeyhin namusudur.

Ancak müsaade ederse başkasına anlatabilir. Siz de bu nutku haklamışsınız (sözü yerine getirmişsiniz) ki ilk önce izniniz sonra da rüyanızı yazmışsınız. Edebe riayetiniz bizi dilşâd eyledi. (Gönlümüzü hoşnut eyledi)

Yazdığınız rüyaya gelince Rasûlullah (sav) Efendimiz ile beraber Hz. Ebû Bekir Efendimiz'i görmeniz inşallah bu yoldaki sadakatinize işaret ve beraberlerindeki Hz. Ömer Efendimiz'den Bakara sûresinin o ayetlerini dinlemeniz bu yolda sizin muhafaza edileceğinize ve inşallah ileride bu yolun âdab ve erkânını başkalarına da öğretecek mürşid olacağınıza işaretler. Maşallah, Bârekallah! Şunu da arz edeyim ki:

Gençliğimde aynı esmâ ile meşgul iken fakire de benzer bir mana gösterilmişti. Zaten tarikat piri ona derler ki, kendisi bu dünyadan göçse de yolunu takip eden sâiklere (dervişlere, talebelere) hep aynı sınıflarda aynı dersleri okutur. Diğer rüyada gördüğün o zâtlar çektiğin esmâdan hâsıl olan meleklerdir. Sana gösterilen o büyük meleğin adı Necmeddin'dir. Bir nice zaman farklı farklı şekillerde yine kendisiyle görüşeceksin. Bu sırrı başkalarına ifşâ etmeyesin. Ham sofular **“Rüya var mıdır yok mudur?”** diye tartışıp dursunlar, Ehl-i tarik dersini ve talimini yapmakla meşgul yani tarikat görmek demektir. Vesselâm.

Zikrullah ve devrandan sonra cismen hararetin artması tabii bir haldir. Bu hararet geçsin deyu su ve meşrubat içmek doğru değildir. Kendiliğinden geçmesi makbuldür. Bedenen de bu nev'i hararet zuhûr ettiğinde meşrubat içmek zararlıdır. Bir müddet sonra zikrullahtan sonraki hararet hali de sizden alınacak, farklı bir hal verilecektir inşallah. O hal gelene kadar sâir vakitlerinde de dilin kuruyuncaya kadar salavat-ı şerife çekmeye gayret et. Bunun bereketi ve sırrı devam edince sana keşfolacak inşallah.

Hakk Teâlâ'nın zikriyle dillerimiz ve nefislerimiz kurusun. Kalplerimiz ve gönüllerimiz nurdan pınarlarla dolsun. Habibinin zikriyle ruhlarımız coşsun, demler, sâfalar ziyâde olsun. Aşkullah ve aşk-ı Resûlullah ve muhabbet-i evliyâullah an be an ziyâde olsun. Dualar ve niyazlar indallah makbul ve hatta mergup kılınsın. Allah Teâlâ'nın selâmeti, afiyeti, bereketi ve rahmeti sizin ve sevdiklerinizin ve mü'minlerin üzerlerine olsun. Âmin.

AŞK GİRİNCE KAPIDAN, AKIL ÇIKAR BACADAN

Ensar Gök

Âşk haline büründüm bürüneli her anım her günüm bir başka geçer oldu. Her gün geçtiğim sokak bir başka oldu, her zaman yürüdüğüm yollar başka gözükmeye başladı. Ne değişti sanki? Beni bu hale sokan neydi de kâinattaki her şey bir başka oldu gözümde?

Aşkta bu bendeki, anlamaya başlamıştım.

İlk önce kalp atışlarım değişti, sonra nefesim kesilmeye başladı. Lügatteki bildiğim her şeyi unuttur oldum. Sonra büyük ateş kapladı kalbimi. Sanki biri her geçen gün ateşin altını körüklüyordu. Alevlendikçe yandım, her geçen gün yandıkça yandım. Acı çekmiyordum. Bilakis bu içimi yakan şey beni mutlu ediyordu. Biliyordum kimden geldiğini ve kimin için böyle için için aşkı hissettiğimi...

İlk başlarda her yer de onu arar oldum. Hangi şehirde olduğunu duysam, hemen o şehre gider bir seyyar tezgâh bulup sokak sokak dolaşırdım. Maksadım bir şeyler satmak değildi ya da zabıtanın kaçmak. **"Maksadım yârdan bir parça bulmak, yârin aydan parlak gül cemalini görmektir."** Gördüğüm anlar olurdu uzaktan ve sessiz bir şekilde.

Ah derdim! Rabbim sen ne güzelsin sen ne yücesin! Çünkü bilirdim sevgilideki bu güzellik bu kadar

yakıyorsa kalbimi, onu yaratanın güzelliğini hangi kelime topluluğu cümle olup da anlatabilirdi ki halimi. Ama ben hep uzaktan sevdim maşukun gül cemalini. Hep uzaktan seslendim ona. Çünkü kavuşmak belki vardı beklide mahşere kaldı ama hep uzaktan sevdim. Hatta bazen Rabbime halimi bile arz ettim. Çünkü kavuşmak istiyordum artık maşukuma. Gönül kapılarımı açmıştım sonuna kadar. Evet, bu ateş beni mutlu ediyordu ama maşukun varlığı beni daha da mutlu edecekti. Gönlümdelikler dökülürverdi sonra dedim ki Rabbime:

Neden böyle yapıyorsun ey Allah'ım?

Sahiden bir alıp veremediğin mi var benimle

Nedir bu aşk, nedir bunun ateşi?

Yahu bir kere olur, gelir geçer elaleminki

Rabbim yakışıyor diye mi yoksa böyle eyledin?

Hani bileyim, yolun sonunda kavuşturacaksan beni

Görecek isem yârin gül cemalini,

Vallahi her haline bu aşkın eyvallah...

Lakin prangalar vurulsa ayağıma

Mengene ile sıkılsa bu et parçası kalbim

İnan bana Rabbim inan,

Bu aşkın elinden çektiğimi çektirmez hiçbiri

Kurban olayım, ya kavuştur beni

Ya da sür beni ummanlar eyleyeyim.

Bilirim,
kuluna acı
çektirmez
Rabbim...
İsteyen odur,
isteten de odur,
istediğini istediğine
veren de... Hamurumuz
aşkla yoğrulmuş
bizim, maşukumuzdan
vazgeçmeyiz. Rabbimizden
dileniriz. Ya nasip deriz, veren de

o, alan da o deriz. Uzun lafın kısası cancağızım, biz aşk ile bekleriz.

Aşkı gönlümüze veren Rabbim karşılığını vermekten mi çekinir? Kilimcinin kilime sopayla vurmasındaki maksat, kilimi dövmek değil onun tozunu alıp temizlemektir. İşte Rabbinde senin gönlüne aşk veriyorsa maksadı acı çektirmek değil, kalbinin sadece et parçası olmaktan çıkmasını, olgunlaşmasını, yanmasını, pişmesini sağlamaktır.

Diyebilirsiniz ki:

"Ee hani geçen sabırlı olacaksın, çocuk gibi olacaksın, bıkmadan usanmadan peşinde koşacaksın" demiştin. Ne oldu şimdi de böyle Rabbine niyaz edersin.

Evet, haklısınız ama bu da çocuk canım arada mızımızlanmasın mı? Derler ki cancağızım;

"Aşk girince kapıdan akıl çıkar bacadan."

Âşık bazen ne yaptığını bilemez mazur görmek lazım. O sebeptendir ki biz yine de aşk ile olalım, aşk ile demlenelim, daim aşk diyelim,

Aşk ile illa Hû diyelim...